

Україна: події, факти, коментарі
2008
№ 15
ЗМІСТ

Коротко про головне

**Промова Президента України В. Ющенко
з нагоди Дня незалежності України**

Аналітика

І. Вишнеvsька

**Україна в грузино-осетинском конфлікті:
мнения заpadных експертів и обозревателей**

Ю. Половинчак

Страхувати обов'язково?

Ю. Яснова

Інфляція: на місці стій чи кроком руш?

О. Ворошилов

Питання безпеки українських кордонів у висвітленні ЗМІ

Прогноз на перспективу в публікаціях ЗМІ

Діяльність органів влади

Політика

Економіка

Соціальна сфера

Коментарі спеціалістів на звернення громадян *

Наука – суспільству

Міжнародне співробітництво в галузі науки і освіти

Робота та діяльність науково-дослідних установ

Розробки та дослідження для агропромислового комплексу

Археологічна робота

Освіта та кадрове забезпечення в Україні

Питання екології та уникнення техногенних катастроф

Наука і влада

До уваги держслужбовця

Т. Добко, Н. Моїсеєнко

Українська національна ідея

Список літератури з фондів НБУВ
(1994–2007)

Коротко про головне

Промова Президента України В. Ющенка з нагоди Дня незалежності України

Дорогий Український народ,
Дорогі співвітчизники,
Світове українство,
Славні українські воїни,

Вітаю Вас із Сімнадцятою річницею Незалежності України!

Вітаю увесь наш великий народ і кожного українця
поза межами Батьківщини.

Вітаю рідну Державу і рідне Військо.

Вітаю і схилиюся перед рідним Прапором.

Вітаю рідну зброю, славу і перемогу.

Вітаю героїв – вітаю українських олімпійців, які дарують найважливіше –
почуття загальнонаціональної єдності і гордості.

Наше перше золото в Пекіні здобув переможний удар наймолодшої
дівчинки з юної команди фехтувальниць. Це – Оля Харлан. Їй – сімнадцять
років. В її долоні була воля, сила і пристрасть сімнадцятилітньої України.

Я хочу, щоб дух перемоги увійшов у наше серце.

Ми є. Ми – народ перемоги.

Жодні стихії – природні чи політичні – нездатні зламати нас.

Я прошу згадати сьогодні людей, які постраждали від повені на заході
нашої країни.

З вами – вся Україна. З вами – Українська держава.

У момент потрясінь і в мить перемоги плекаймо одне –
загальнонаціональну, єдину для всіх солідарність.

Браття і сестри,

Наші сімнадцять років незалежності – це сконцентрований згусток часу, в
якому зосереджена надія і воля тисячолітньої історії нашого народу.

Цей військовий парад присвячуємо всім перемогам українського духу і
української зброї.

Рівно 360 років тому, після переможних битв під Жовтими Водами і
Корсунем, Гетьман Богдан Хмельницький звернувся до всього українського
світу з такими словами:

«Не бійтеся... Станьте за благочестя святе, за цілість вітчизни і бороніть
давні права та вольності...»

«Станьте за свою шляхетну правду» – нехай Богданове слово благословить
наші знамена і кожне українське серце.

Ми живемо у час великих змін.

Ми відновлюємося як єдина політична нація.

Цей процес, безумовно, незворотний. Він має охоплювати всіх – не залежно від поглядів, походження і віри. Його гарант – Українська держава. Його мета – успішна, стійка й модерна організація життя України у XXI ст.

Ми відроджуємо найважливішу ознаку нації – її пам'ять.

Наш історичний портрет є дуже складний. Його відтворення потрібне не для померлих і не для абстрактного знання.

Нація зобов'язана зробити висновки. Нація зобов'язана взяти відповідальність за власне минуле і власну долю. Нація повинна не спостерігати, а творити і відстоювати власне життя.

Через два місяці в Києві відбудеться вшанування 75-ї річниці Великого Голодомору 1932–1933 рр. Ця подія має стати маніфестом нашої незламності, маніфестом правди Українського народу.

Це – відповідь українофобству і ненависті до нашого духу. Це – слово нації до майбутнього.

Ми повертаємось на природні для нас політичні, суспільні і духовні дороги.

Україна продовжує логіку геополітичних процесів Об'єднаної Європи.

Демократія та європейська приналежність є природою нашого народу.

Наше повноцінне повернення до єдиного європейського дому – це справа найближчої, вже досяжної перспективи.

Ми вперше за сотні років відновили процеси духовного об'єднання нашого народу і творення його Помісної церкви.

Цей історичний шлях пройдемо з мудрістю і в злагоді.

Він вже є реальністю. Він – праведний, бо відновлює всю повноту нашої історичної та національної справедливості.

Ми – Український народ – господар на рідній землі.

Ніхто і ніколи не вирішуватиме за нас, якою мовою спілкуватися і в якій церкві молитися.

Ніхто і ніколи не вказуватиме нам, яку обирати дорогу.

Ніхто і ніколи не відмірятиме наші кордони, острови і півострови.

Ми – відкрита і вільна країна.

З доброю волею ставимося до кожного нашого сусіда і нашого партнера.

Наша зовнішня позиція – чітка: добросусідство, вигідна співпраця і суворе додержання норм міжнародного права.

Однак, ми добре усвідомлюємо загрози, які все гостріше виявляються у нашому регіоні і в глобальних світових зносінах.

Україна засуджує будь-які спроби підірвати нинішній світовий порядок та його демократичні цінності.

Ми засуджуємо акти силових втручань й агресії.

Події у Грузії не залишили Україну байдужою.

Я висловлюю слова найглибшого співпереживання з усіма без винятку постраждалими людьми неподільної грузинської землі.

У нашому серці – ваш біль.

Україна зробить все, щоб не допустити жодної силової ескалації в нашому регіоні, і зробить все, щоб згуртувати світ у мирному, правовому і

справедливому вирішенні загроз «заморожених конфліктів» супроти «права сильного».

Це – наша доктрина.

Наш парад – це гордість за кожного українського воїна, який оберігає рідну Батьківщину.

Це – знак безпеки і захищеності, на які може розраховувати кожна українська сім'я.

За сімнадцять років Україна впевнилась у власних силах.

Ми стали на шлях державної зрілості.

Немає місця для слабкості. Ми зобов'язані досягти набагато більших результатів.

Альтернативи немає – зовнішні небезпеки і інтереси розвитку країни повинні мобілізувати всі здорові сили України.

Мірило – одне: національні інтереси.

Із їхнього переліку хочу виділити три.

Перше. Це – безпека нації.

Ми повинні прискорити роботу з набуття членства в загальноєвропейській системі безпеки і підвищення обороноздатності нашої країни. Лише ці кроки ефективно гарантують нашу безпеку, недоторканність наших кордонів і цілісність нашої землі.

Кожен, хто дбає про Україну, має сказати відверто: членство в євроатлантичній системі безпеки – це єдиний спосіб повноцінно захистити життя і добробут наших сімей, дітей і внуків.

Нагадаю слова В'ячеслава Липинського: «Нації, де переважають «нейтральні»... неминуче засуджені на смерть і рабство».

Другий пріоритет – безпека і добробут людини.

Я вимагаю проголосити мораторій на політичне протистояння у питаннях, що безпосередньо стосуються добробуту людей.

Пропоную невідкладно розпочати спільну, позаполітичну роботу парламенту й уряду над пакетом рішень з головних проблем соціальної і гуманітарної політики.

Це – підвищення купівельної спроможності людей, зайнятість, врегулювання тарифів і реально доступне житло.

Цей пакет має доповнити загальнодержавна програма «Здорова нація».

Третій пріоритет – це докорінне економічне оновлення.

В його основі – нова ефективна енергетична політика і реальний перехід до інноваційної моделі економічного розвитку.

Ми маємо ясне бачення завдань й інструментів роботи.

Ми здатні якісно змінити ситуацію в країні в досяжні і конкретні строки.

Ми зобов'язані переступити через постійні виборчі змагання. Ми здатні на це.

Я закликаю націю і українських політиків об'єднатися навколо інтересів нашої держави.

Я прошу Вашої волі і віри у себе. Ми однозначно очистимо свій простір і відкриємо нову перспективу України.

У наше серце повинен увійти дух перемоги.

Я вірю у нашу силу.
Я вірю у нашу юність.
Я вірю у нашу зрілість.

Вітаю Вас, вельмишановний Український народ, з найбільшим святом нашої землі.

Слава Вам, дорогі співвітчизники.
Слава українським героям.
Слава нашим воїнам.
Слава Україні.

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(www.president.gov.ua). – 2008. – 24.08).*

Аналітика

І. Вишнеvsька, наук. співроб.

Украина в грузино-осетинском конфликте: мнения западных экспертов и обозревателей

Обострение грузино-осетинского конфликта, вылившееся в краткосрочные военные действия между грузинскими и российскими войсками, остается темой ведущих западных изданий, которые практически единогласно называют его не иначе как агрессией России против суверенной Грузии. Значительный интерес СМИ, политиков и экспертов к этой теме свидетельствует о чрезвычайной важности развития событий вокруг кавказского кризиса для дальнейшей мировой и европейской безопасности и геополитики, в которой Украина также играет свою роль.

Анализ материалов западных СМИ позволяет сделать вывод о том, что большинство обозревателей основными причинами осложнения ситуации на Кавказе считают, с одной стороны, стремление России восстановить в полной мере свое влияние на постсоветском пространстве, с другой – тенденции НАТО к расширению.

Так, бывший советник правительства Великобритании, председатель фонда “Россия” *Д. Кларк* отмечает, что в своих действиях в зоне осетинско-грузинского конфликта “Кремль на самом деле преследует цели не гуманитарного, а геополитического характера. Он пытается восстановить сферу влияния, которую считает «правом России по рождению», утерянным ею в связи с распадом Советского Союза («величайшей геополитической

катастрофой», как назвал это событие В. Путин). В рисуемой Кремлем картине мира нет места ни независимой Грузии, ни независимой Украине, ни независимой Молдове. Когда российские лидеры говорят о преимуществах «суверенной демократии», они имеют в виду исключительно свой собственный суверенитет – а демократию отбрасывают напрочь. Ни у одной страны, граничащей с Россией, нет права на собственную внешнюю политику, если она не согласуется с российской” (*The Guardian (www.guardian.co.uk)*. – 2008. – 11.08).

Кроме того, по мнению известного американского геостратега **З. Бжезинского**, “с точки зрения путинского режима, независимые демократические страны, образовавшиеся на постсоветском пространстве, представляют собой не просто историческую аномалию, но реальную политическую угрозу”. В связи с этим агрессию России против Грузии нельзя рассматривать как единичный инцидент, подчеркивает он (*Бжезинский З. Не опускать глаза перед русскими // Time (www.time.com/time/)*. – 2008. – 14.08). А литовская *Republika. lv* (2008. – 18.08) напоминает, что существует мнение, что Россия под руководством В. Путина начала планировать смену внешнеполитического курса еще в 2004 г. – в ответ на цветные революции в бывших республиках СССР. В Грузии Кремль нанес первый контрудар вторжению западной демократии” в зону ее бывшего влияния. Следующей „горячей точкой” вполне может стать Украина, подчеркивает З. Бжезинский. „Российское руководство уже открыто высказывается на тему: уважать России или не уважать территориальную целостность Украины. Российские лидеры также неоднократно отмечали, что Крым – часть Украины – когда-нибудь снова должен войти в состав России”, – пишет он в американской газете *Time* (2008. – 14.08). “Нынешний грузинский кризис – это проверка для России. Если Путин будет стоять на своем, подчинит себе Грузию и свергнет ее президента, избранного на свободных выборах, – а к этому, как мы знаем, открыто призывал российский министр иностранных дел, – то тогда поворот на Украину и другие независимые, но остающиеся уязвимыми постсоветские государства станет лишь вопросом времени”, – отмечает З. Бжезинский. Поэтому Запад должен четко и решительно ответить на агрессию России. “Решительно” – это не значит “силой”. Начинать новую „холодную войну” с Россией тоже не имеет смысла. Однако Запад, и в первую очередь США, должны продолжать мобилизацию международного сообщества для осуждения поведения России, настаивает Бжезинский.

Вместе с тем значительное число западных экспертов и обозревателей связывают последние события на Кавказе с тенденцией расширения НАТО на восток. Так, британская *The Independent* (2008. – 17.08) в редакционной статье “*Не надо раздувать медвежью паранойю*” отмечает: “Не нужно быть апологетом Кремля, чтобы понимать, как выглядит расширение НАТО для России. Российская гордость и паранойя могут казаться нерациональными, но они существуют на самом деле, и их нужно принимать в расчет. Не «умиротворять», но и не «провоцировать». Для Москвы соглашение по ПРО, в спешке подписанное США с Польшей, представляется недружественным

актом. Не нужно быть российским националистом, чтобы счесть официальный предлог польско-американского соглашения – защита от Ирана – неубедительным”.

Как отмечает издание, НАТО, которая когда-то была оборонительным трансатлантическим альянсом с четкими целями, стала превращаться в многонациональную военную силу, которую можно теперь использовать в качестве инструмента интервенции по всему миру. Это уже наступательное и агрессивное оружие действующих заодно западных демократий. И приближение Альянса непосредственно к границам России в случае присоединения к нему Грузии и особенно Украины не может не вызывать опасений Кремля.

В связи с этим руководитель программ по России и Евразии Королевского института международных дел Британии *Дж. Шерр* допускает, что одной из целей вторжения российских военных в Грузию является торможение движения Грузии и Украины в НАТО. А *Я. Бугайски*, директор Нового европейского проекта Демократических государств в Центре стратегических и международных исследований в Вашингтоне, отметил: “Военные действия в Грузии будут служить „предупреждением” Украине, которая должна воздержаться от подачи прошения относительно входа в НАТО. Иначе Москва может вмешаться, чтобы защитить интересы российского населения, которым предположительно угрожают” (*Bloomberg (www.bloomberg.com)*. – 2008. – 13.08).

Обозреватель американского издания *The American Spectator* (www.spectator.org) *Дж. Уитман* также разделяет такую позицию: “Россия, во главе которой по сути все еще стоит Владимир Путин, – человек, чья подготовка и опыт связаны с работой в КГБ, – решила на примере Грузии преподать урок всем бывшим советским республикам и сателлитам. НАТО также был адресован недвусмысленный сигнал относительно «любых планов расширения Альянса, особенно за счет Украины», восточная часть которой «чрезвычайно сильно ориентирована на Россию – как в экономическом, так и в политическом плане. Любой открытый раскол по “югоосетинскому образцу”, несомненно, приведет в движение всю мощь российских вооруженных сил». А это, в свою очередь, может быстро вылиться в более широкий европейский конфликт, учитывая как то, что в отличие от небольшой Грузии, Украина – страна с 47 млн населения, так и то, что через Украину идут важные российские трубопроводы, по которым осуществляются поставки энергоносителей в Европейский Союз.

Запад действительно обеспокоен потенциальной возможностью вооруженного столкновения Украины с Россией в связи с обострением отношений между странами после того, как Украина официально выступила в грузино-осетинском конфликте на стороне Грузии. Поэтому эксперты советуют Украине быть чрезвычайно сдержанной относительно ситуации вокруг Южной Осетии. В частности такое мнение в интервью украинской программе *Deutsche Welle* высказал немецкий политолог, эксперт по вопросам Восточной Европы Кельнского университета *Г. Симон*. “Я думаю, что Украина должна

реагировать, но ей следует координировать свои действия с НАТО и Европейским Союзом”, – отметил Г. Симон. “Особенно это касается угроз Украины не пускать корабли российского Черноморского флота назад на базу в Севастополь, если они будут принимать участие в боевых действиях в Грузии. Такие действия должны быть согласованы с НАТО и ЕС, чтоб Украина потом не оказалась одна”, – подчеркнул политолог.

По мнению многих обозревателей, именно конфронтация вокруг Черноморского флота способна привести обе страны к применению силы. В случае такого развития событий, на сегодня никто не может довольно точно предсказать, какие масштабы будет иметь такой конфликт (*У Британії попереджають: кораблі ЧФ – привід для Росії застосувати силу до України // Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2008. – 12.08).*

Вместе с тем эксперт Д. Смит из Renaissance Capital investment bank высказал мнение, что чрезмерно агрессивное поведение России против Украины могло бы вызвать обратную реакцию со стороны Запада. “Если она начнет действовать против Украины слишком яростно, то рискует вызывать реакцию, которая меньше всего требуется: торговые и инвестиционные барьеры для своих компаний, более антагонистический подход к транзиту энергии, и прежде всего – она рискует активизировать Украину в ее поисках западной защиты”, – сказал он (*Bloomberg (www.bloomberg.com). – 2008. – 13.08).*

В западной прессе распространенным мнением является то, что вооруженный конфликт между Грузией и Россией, ввиду потенциальной угрозы российской агрессии против Украины, добавит в последней сторонников присоединения к Североатлантическому альянсу. Кроме того, вероятно, что число сторонников предоставления Украине ПДЧ в самом НАТО может увеличиться. В частности директор Центра России и Евразии в Германском совете внешней политики А. Рар (Берлин) отметил, что ситуация в Европе после событий в Южной Осетии и Грузии резко изменилась. “Германия уже не является страной, которая где-то удерживает быстрое включение Грузии и Украины в НАТО”, – сказал изданию А. Рар. “Уже не нужно никого убеждать. На 99 % ситуация такова, что Украина и Грузия получают позитивный месседж – и начнется их постепенная интеграция в евроатлантические структуры”, – уверен эксперт (*Украина может уже в декабре присоединиться к ПДЧ в НАТО // АМИ (www.newsukraine.com.ua). – 2008. – 20.08).*

Вместе с тем в СМИ как Европы так и Америки существует и противоположное мнение по этому вопросу.

Расширение НАТО путем включения в его состав Грузии и Украины может стать самым опасным стимулом, провоцирующим трения между Россией и Западом в будущем году, пишет *Financial Times* (Великобритания). Если в декабре министры иностранных дел стран НАТО примут решение, что эти две бывшие республики СССР готовы к выполнению плана действий по вступлению в Альянс, а Россия в ответ заморозит свои связи с НАТО, в проигрыше останутся все: и Альянс, и Россия, и, в конечном итоге, Киев с

Тбилиси.

Россия, и без того занимающая националистическую позицию, поддастся страху вновь оказаться во вражеском кольце и встанет на путь изоляции от Запада, что весьма опасно. Североатлантический альянс, со своей стороны, вернется в проторенную колею XX в. – к сдерживанию все более враждебной России – вместо того, чтобы сосредоточиться на более животрепещущих задачах, в том числе на адаптации к новым вызовам в области безопасности. Это еще более усугубит раскол в Европейском Союзе, в частности по вопросу о политике в отношении России (*Financial Times: Для безопасности Запада Россия может сыграть важнейшую роль // Подробности (www.podrobnosti.ua). – 2008. – 7.08*).

Главный урок грузинского кризиса, по мнению Э. Басевича (*Christian Science Monitor (www.csmonitor.com) США. – 2008. – 15.08*) заключается в том, что Европа больше не может смотреть на собственную безопасность как на нечто само собой разумеющееся. “Марш НАТО на восток в ущерб России достиг своих пределов. Дальнейшее расширение Альянса за счет включения в его состав Грузии или даже Украины обойдется слишком дорого, и НАТО такие затраты могут оказаться не по плечу”.

Как отмечает британская *The Independent*, Запад должен прояснить все эти вопросы, прежде чем не возник еще один, более серьезный кризис в Украине. Если грузинский кризис послужит “прививкой” от подобной угрозы в будущем, если он положит конец экспансии НАТО, если лидеры Запада перестроят свою риторику в духе более серьезного реализма – тогда, может статься, события лета 2008 г. принесут и положительные результаты. Но, возможно, это будет лишь при условии, что западные лидеры проявят трезвое понимание опасений России и изменят не только тон, но и суть своей ответной реакции (*Не надо раздувать медвежью паранойю // The Independent (www.independent.co.uk). – 2008. – 17.08*).

Со своей стороны британский эксперт Дж. Шерр прогнозирует, что от Западной Европы следует ожидать как минимум две реакции. Одни придут к мнению, что нынешняя ситуация доказывает, что НАТО уже достигло границ своего расширения и должно еще раз все обдумать с учетом внутреннего кризиса в Альянсе, связанного с опасностью раскола из-за взаимных упреков относительно участия в операциях в Афганистане и споров, возникших на апрельском саммите НАТО в Бухаресте по поводу членства Грузии и Украины. С другой стороны, будут и те, кто посчитает Россию угрозой для безопасности ее соседей, статуса кво в регионе и захочет разработать более эффективную и мощную стратегию, считает Дж. Шерр. И такие дискуссии в Европе только начинаются.

Для Украины очевидно, что это означает еще достаточно долгое балансирование между Россией и Западом со значительным креном в сторону последнего. Европейская боязнь “дразнить” Россию, связанная с ее значительной энергозависимостью, и опасения относительно нестабильности Украины как внутривосточной, так и возможно геополитической делают возможность ее членства в НАТО довольно отдаленной перспективой. Вместе с

тем откровенные мнения некоторых западных обозревателей могут дать повод задуматься о том, действительно ли ПДЧ или даже членство в НАТО способно гарантировать надежный “зонтик” от посягательств внешних агрессоров. Как пишет **Б. Андерсон** в газете *The Independent* (2008. – 11.08) (Великобритания), “Грузия хотела бы вступить в НАТО – по очевидным, даже если наивным соображениям. Большинство грузин убедило себя в том, что, если они станут членами НАТО, то мы плечом к плечу с ними будем защищать их свободы на грузинско-российской границе. Это чепуха. Предложив гарантии Грузии или Украине, НАТО или перестанет быть авторитетным оборонительным альянсом или, что более вероятно, превратится в организованное лицемерие. Она станет двухслойной структурой, призывающей новые государства-члены направлять свои войска в зоны конфликтов, но отказывающей им в защите, когда они больше всего в ней нуждаются”.

Анализ европейской прессы позволяет выделить тенденции к пониманию того, что Украина, являясь неотъемлемой частью Европы, не может самостоятельно долго находиться в “подвешенном” состоянии между усиливающейся Россией, ослабевающей Америкой и неопределившимся Евросоюзом. Скорейшее принятие Украины в НАТО не способно решить проблему стабильности в регионе, наоборот, может спровоцировать возврат к “холодной войне” между Россией и Западом.

На фоне конфликта между Грузией и Россией, пока еще новый “железный занавес” не разделил Европу, Евросоюз должен прилагать больше усилий, чтобы приблизить Украину к себе. В частности такое мнение высказал в интервью украинской редакции “*Немецкой волны*” депутат Европарламента **Э. Брок**. “Мы видим, что существуют интересы россиян возобновить утраченные зоны влияния. Мы должны проводить политику, не поддающуюся на провокации... С другой стороны, мы должны делать практические шаги, чтобы украинцы увидели, что демократия, правовое государство и западные ценности имеют свои преимущества. То есть путем подписания договора про ассоциацию с ЭС, свободную экономическую зону и другие вещи гарантировать западную интеграцию Украины”, – отметил Э. Брок (*Депутат Европарламенту: Україна не повинна піддаватися на провокації // Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2008. – 15.08*).

С этой точки зрения интерес представляет статья “*Возвращение на Запад*” в немецкой газете *Frankfurter Allgemeine*, вышедшая незадолго до начала военных действий на Кавказе. В ней автор обращает внимание на то, что в стремлении Украины интегрироваться в европейские и евроатлантические структуры, необходимо предоставить ей перспективы членства именно в ЕС, а не в НАТО. Поскольку активное продвижение Украины к Североатлантическому альянсу особенно в условиях, когда подавляющее большинство населения выступают против такого шага, может только подтолкнуть Россию применить в Украине “стратегии, подобные тем, которые Кремль испытывает на сепаратистах в Грузии и Молдове. Сближение с НАТО “против воли народа” может послужить поводом для этого. Пока украинцы не хотят альянса с Западом, стремление к членству лишь усилит внутренние

противоречия. Для безопасности страны этот путь – не решение, а часть проблемы”, – говорится в статье. Интеграция же в ЕС находит существенную поддержку всего украинского народа во всех ее регионах и не встречает сопротивления также и со стороны России. Несмотря на существующие проблемы и противоречия в самом европейском сообществе и также в самой Украине, в итоге остается понимание того, что для обеспечения европейской стабильности “не существует никакой другой возможности, кроме как подвести Украину к принятию в Евросоюз. Эта страна не похожа на Швейцарию, которую можно предоставить самой себе в ее альпийских долинах. Она – объект, заполучить который хотят многие. Подобная ситуация уже разрушительным образом сказалась у ее соседей, и в Украине уже делаются попытки использовать внутреннюю напряженность. Выбор, перед которым стоит Киев, – это не «Европа или нейтралитет», а «Европа или повторение балканской ситуации».

Если демократическая Украина не добьется при помощи Европы успеха, то однажды из-за внутренних разногласий и манипуляций извне она может стать еще одним очагом кризиса. Европейские перспективы Киева при этом – отнюдь не самая плохая возможность это предотвратить” (*Frankfurter Allgemeine: Возвращение на Запад // Корреспондент.net (www.korrespondent.net). – 2008. – 1.08.*)

По-видимому, для современной Европы оптимальным было бы сохранение западного влияния на Украину, создание формулы максимально близкого приобщения ее к евроструктурам без формального ввода в состав этих структур. Такая политика экономит ресурсы и не способствует втягиванию благополучной Европы в конфликтные ситуации на Востоке. Она, в принципе, также добавляет определенные очки во внутривластной борьбе украинским прозападным политикам. В связи с этим, можно предположить, что на фоне усложнения отношений с Россией, переговорный процесс Украина–Запад будет продвигаться, включая и проблему вхождения в НАТО, именно в данном направлении.

Ю. Половинчак, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.

Страхувати обов'язково?

Подолання наслідків однієї з найбільших природних катастроф в Україні за останні сто років серед інших проблем гостро поставило питання страхування на випадок стихійного лиха.

За попередніми підрахунками, збитки від цьогорічної повені становлять понад 800 млн дол. Наразі звучать неодноразові заяви щодо того, що якби майно жителів Західної України було застраховане, частина витрат лягла б на плечі страхових компаній. Проте самі ж українські страховики сьогодні

відзначають, що в сумі заявлених збитків від стихії обсяги застрахованого майна не перевищують 1 %.

“Безпрецедентні масштаби завданих стихією збитків укотре засвідчили недостатнє використання державою потенціалу страхового ринку в Україні”, – переконаний О. Філонюк, президент Ліги страхових організацій України. Він нагадує про те, що у світі страхування є загальноприйнятим механізмом забезпечення відшкодування збитків. Так, наприклад, влітку 2007 р. тривалі зливи призвели до катастрофічної повені у Великобританії, збитки від якої були оцінені в 7,2 млрд дол., з яких 4,8 млрд відшкодували страховики.

Проте українська ситуація істотно відрізняється від світової практики. У розвинутих країнах світу в структурі витрат на відшкодування збитків від природних катастроф на страхову галузь припадає 60–85 %, в Україні ж цей показник у чотири рази менший – близько 20 %.

У зв’язку з масштабними наслідками повені у карпатському регіоні Президент України В. Ющенко наголосив на необхідності запровадження в державі ефективної системи страхування на випадок стихійного лиха. Глава держави звернув увагу на те, що нині ліквідація наслідків стихійного лиха в Україні здійснюється лише коштом Державного бюджету – інших джерел фінансування немає, оскільки у даному випадку не працює система страхування, що діє у всьому світі. “Це останній приклад в Європі, коли держава бере на себе через свій гуманізм покриття таких колосальних витрат, – зазначив він. – Держава не може стояти осторонь такого лиха з моральної точки зору”.

На переконання Президента, нині в Україні йдеться в першу чергу про необхідність запровадження добровільного страхування, “страхування хоча б частини майнової власності”.

У МНС також упевнені: Україні необхідно виходити на цивілізований ринок страхування і страхувати майно на випадок стихійних лих. Про це заявив керівник міністерства В. Шандра, зауваживши, що держава не може весь час брати на себе відшкодування всіх втрат у подібних випадках. “Треба виходити на цивілізований ринок страхування, потрібні нормальні страхові процедури. Ми не готові зараз говорити, що це буде в обов’язковому порядку, але треба вживати якихось заходів, щоб все-таки страхування від стихії, інших лих проводилося”, – зазначив він.

Реальна картина на ринку страхування пояснюється низьким рівнем доходів українців. За різними оцінками, обсяги застрахованого майна в Україні становлять від 2 % до 5 %. Страхування майна в споживчій корзині “середнього українця” посідає одне з останніх місць – популярність цієї послуги безпосередньо залежить від рівня доходів населення.

З огляду на цілу низку обставин більшість експертів вважають, що нинішні розмови про обов’язкове страхування не мають під собою реального фундаменту. Такої думки, зокрема, дотримується начальник управління реклами страхової компанії “Аска” Д. Калішевський. “По-перше, суворість законів у нашій країні компенсується необов’язковістю їх виконання. Простий приклад – “автоцивілка”, – говорить він. – Про її впровадження говорять,

починаючи з 1994 р. Проте донині немає дієвого механізму контролю наявності і покарання за відсутність страхових полісів. А як простежити за страхуванням житла, якщо у нас і за комунальні послуги платять через раз?” Крім того, наголошує експерт, якщо вводити обов’язкове страхування, потрібно чітко розуміти, за якими критеріями відбиратимуться страховики, допущені на цей ринок. “Не можна допускати, щоб замість соціального захисту громадян це перетворилося на ще одну чиновницьку кормушку”.

Крім того, перспективи обов’язкового страхування від стихійного лиха розмиті не лише з огляду на сталий український менталітет, за яким, “щоб не трапилося, за все відповідає держава”, а ще і тому, що в сільській місцевості відсутні філії великих страхових компаній.

Проте чи не головною перепоною на шляху запровадження обов’язкового страхування в Україні є недосконалість вітчизняного страхового ринку. На цю обставину, зокрема, вказує генеральний директор Асоціації страховальників України Л. Хорін у статті “Кому вигідне обов’язкове страхування?”, вміщеній у тижневику “Дзеркало тижня”. За даними експерта, вітчизняні страховики істотно поступаються своїм закордонним колегам за основними споживчими характеристиками страхового ринку – як за швидкістю виплат, так і за їх рівнем, який визначається як відношення виплачених клієнтам страхових сум і отриманих від них коштів. Як наголошує Л. Хорін, за рівнем виплат вітчизняний страховий ринок приблизно вдсятеро гірший, ніж страхові ринки розвинутих країн. “Що ж до обов’язкових видів страхування, які охоплюють значну частину населення України, то стан справ тут іще плачевніший, – пише він, – рівні виплат коливаються від 2 % (обов’язкове страхування пасажирів на транспорті) до 8 % (“автоцивілка”)”. В окремих компаніях рівень виплат, наприклад, за “автоцивілкою” становить усього 0,2 %

Зауважуючи, що вітчизняні страхові компанії заробляють переважно за рахунок невиконаних, повертаючи клієнтам приблизно 10–15 % отриманих від них коштів, автор попереджає: “Якщо припустити, що Українська держава за аналогією із цивілізованими країнами виділятиме на страхування ризиків від стихійних лих дотації, то за наявних рівнів виплат лєвова їхня частка (приблизно 90 %) осідатиме в кишенях страхових компаній. Саме так, до речі, і відбувається з багатомільйонними дотаціями на страхування сільгоспризиків за мовчазної згоди МінАПК”.

Наразі значна частина постраждалих від повені в західних областях України висловлюють незадоволення якістю страхування. Головні нарікання – на те, що потерпілі не можуть розраховувати на достойні компенсації.

Отже, запровадження в Україні ефективної системи страхування на випадок стихійного лиха – справа, очевидно, не найближчого часу.

Інфляція: на місці стій чи кроком руш?

На початку серпня Прем'єр-міністр Ю. Тимошенко повідомила про позитивні тенденції, що з'явилися в українській економіці за результатами липня. “Ми з вами у липні вийшли на перший місяць, у якому ми маємо дефляцію, зафіксовану Держкомстатом. Усі антиінфляційні заходи, які ми робили, дали свій результат. Дефляція сьогодні в країні складає 0,5 %. Усі інфляційні показники порівняно з липнем минулого року у чотири рази нижчі”, – заявила на засіданні уряду Прем'єр. За її словами, за останні десять років інфляційні показники за липень у нинішнього Кабміну найкращі. Ю. Тимошенко, щоб підкреслити успішність власної команди, навіть вдалася до порівняння з результатами роботи свого попередника і звернула увагу на те, що в уряді В. Януковича в липні 2007 р. інфляція була на рівні 1,4 %.

Поряд з цим глава уряду повідомила, що вісім областей “спрацювали абияк і дали інфляцію”. За місяць губернатори Хмельницької, Чернігівської, Житомирської, Київської, Волинської, Полтавської, Рівненської і Тернопільської областей повинні подолати інфляцію і звести її до мінусу. “Сьогодні ціна у світі на нафту почала падати. Ніяких підстав для того, щоб мати в країні інфляцію, немає. Сьогодні на загальнодержавному рівні, на національному рівні зроблено все для того, щоб країна і далі рухалася до зниження цін, до зниження інфляційних показників. Якщо якісь з регіонів у наступному місяці матимуть інфляцію на тлі загальної дефляції, будуть подані документи на відставку”, – пообіцяла Ю. Тимошенко.

Таким чином Прем'єр-міністр демонструє переконаність у реальності оптимістичних прогнозів для української економіки, наголошуючи як на сприятливій світовій кон'юктурі, так і на ефективній роботі уряду. На цьому ґрунтуються і позитивні серпневі прогнози: Ю. Тимошенко очікує збереження дефляції.

Міністр економіки Б. Данилишин підтримує ці очікування: “Ми прагнемо до дефляції. Робитимемо все, щоб ціни не росли, а зменшувалися”, – заявив він. Водночас у вересні, як вважає міністр, може мати місце незначне зростання індексу споживчих цін. При цьому Мінекономіки планує здійснювати заходи для недопущення істотного інфляційного зростання в осінні й зимові місяці.

Утім, урядового оптимізму не поділяють у Секретаріаті Президента. За розрахунками канцелярії глави держави, рівень інфляції за підсумками 2008 р. в Україні може становити близько 18 %, повідомив перший заступник глави Секретаріату Президента, представник Президента в Кабінеті Міністрів О. Шлапак. “За нашими розрахунками, до кінця року інфляція буде дещо вищою, ніж прогнозував Кабмін при розробці внесення змін до Держбюджету, тобто 15,9 %, і складе близько 18 %”, – сказав він.

Нагадаємо, що Україна залишається однією з країн з найвищим рівнем інфляції. З початку року, за даними Держкомстату, цей показник досяг 15,5 %,

наразі за підсумками семи місяців – 15 %. Це один з найвищих показників як в Європі, так і в СНД.

Що ж стосується відзначеної Прем'єр-міністром літньої дефляції, експерти розглядають її як цілком природне явище. За словами економістів, останні десять років майже завжди в літні місяці спостерігалось зниження цін – це сезонне явище, пов'язане зі скороченням споживання енергоресурсів і здешевленням овочів і фруктів. З огляду на це, порівняння нинішніх інфляційних показників з минулорічними результатами не можна вважати показовим – 2007 р. відзначився низьким врожаєм, відповідно, і зіставлення з нинішнім рекордним на врожай роком некоректне. “Якщо дивитися середньострокову динаміку, а не брати випадкові роки чи місяці, як це, на жаль, люблять робити політики, можна побачити, що в літні місяці – порівняно з осінньо-зимовим періодом – спостерігається досить значне зниження цін. Тому я б не став перебільшувати значення того факту, що це такі ось великі заслуги уряду”, – зазначає директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин.

Науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України В. Степанюк також не бачить заслуги уряду у дефляції. “Його «заслуга», швидше, у тому, що спостерігається кризове явище, наприклад, у будівельній галузі, у тому, що підприємства не можуть отримати кредит. Або в тому, що селяни змушені продавати практично задарма вирощене зерно, не маючи можливості отримати кредит”, – говорить він.

Водночас ряд експертів, констатуючи вплив сезонного чинника, віддають належне і антиінфляційним заходам уряду. Координатор економічних програм Школи політичної аналітики НАУКМА С. Кисельов серед дій уряду, що сприяли зниженню інфляції, відзначає, по-перше, використання можливостей Держрезерву, завдяки чому, наприклад, вдалося запобігти підвищенню цін на цукор, що передбачалося ще в березні; по-друге, використання імпортно-експортних важелів, що дало можливість загальмувати ціни на соняшникову олію; по-третє, досить жорстку антимонопольну політику, зокрема на ринку курятини та паливному. Свою роль, на думку експерта, відіграло збільшення держівестицій у сільське господарство та зміцнення гривні і жорсткіша позиція Нацбанку в монетарній політиці.

Відзначає позитивні результати роботи уряду у приборканні інфляції і експерт Центру НОМОС М. Гончар. Водночас економіст попереджає: успіх має локальний, тимчасовий характер. Він припускає, що позитивні тенденції будуть утримані певний час. За його словами, зусилля останніх місяців дають підстави для обережного оптимізму і надій, що найближчі місяці ця ситуація збережеться.

Проте надалі, прогнозує експерт, багато що залежатиме від тих політичних процесів, які будуть запуснені восени. Основні чинники ризику, на його думку, мають політичне коріння – є небезпека, що загострення політичної ситуації може відіграти роль каталізатора негативних процесів у економіці.

Дійсно, політичне напруження, яке пов'язане з президентськими виборами, що наближаються, без сумніву, не сприятиме стабільному розвитку

вітчизняної економіки. Можна очікувати, що в умовах фактичного фальстарту президентської кампанії основними гравцями використовуватиметься як сумнозвісний принцип “чим гірше, тим краще”, так і змагання “хто більше зробив для народу”. Ці методи, маючи однозначно політтехнологічний характер, можуть боляче вдарити по економічних показниках – і відсутність єдиної стратегії, і необґрунтоване збільшення соціальних виплат – серйозна загроза навіть у ситуації стабільності, не кажучи вже про проблемну наразі економіку України.

Власне, особливих розбіжностей в оцінках і прогнозах фахівців немає. Високий врожай, погоджуються практично всі експерти, дасть змогу зберегти дефляційну динаміку до кінця літа. У серпні, припускає економіст Міжнародного центру перспективних досліджень О. Жолудь, різких коливань цін не буде, а ось у вересні варто чекати інфляцію мінімум в 1 %. Згоден з цим і Я. Жалило, президент Центру антикризових досліджень. “Вже будуть нові, вищі ціни на зібраний урожай; зростання вартості енергоресурсів, збільшення акцизу на тютюнову продукцію – все це вплине на показники інфляції, і за підсумками вересня ми отримаємо 1,5 %”, – вважає він.

На думку директора економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишина, говорити про успіх у боротьбі з інфляцією слід критично, тому що індекс споживчих цін значно знизився, а індекс цін виробників продовжує зростати достатньо високими темпами. “Це, звичайно, не дає права говорити про стабілізацію, тому що так чи інакше індекси цін виробників упродовж трьох-восьми місяців, залежно від галузі, перекочують більшою чи меншою мірою на споживчі ринки”, – попереджає експерт.

Варто окремо наголосити: одним з найбільш істотних інфляційних чинників може стати підвищення вдвічі ціни на імпортований газ, на небезпеку чого вказує більшість оглядачів і експертів. Як наслідок прогнозується неминуче зростання цін на житлово-комунальні послуги і більшість товарів. На думку В. Степанюка, за такого підвищення цін на енергоносії для України, “утримати інфляцію в більш-менш розумних межах, скажімо, 20 %, буде практично нереально”.

Отже, можна підсумувати: експерти наразі не бачать підстав підтримувати урядовий оптимізм і вважають нереальним прогнозований Кабміном показник інфляції в межах 15,9 %. Більшість українських економістів, як і експерти Світового банку, очікують, що реальний річний прогноз – 20–22 % інфляції.

Питання безпеки українських кордонів у висвітленні ЗМІ

Серед проблем національної безпеки Української держави традиційно важливе місце посідають питання забезпечення ефективного функціонування Державної прикордонної служби України.

На засіданні розширеної колегії ДПС України, яке відбулося в Києві на початку липня та було присвячене підбиттю підсумків діяльності прикордонників у першому півріччі поточного року, відзначалося певне поліпшення їхньої роботи. Зокрема, за словами начальника харківського прикордонного загону О. Задорожнього, лише за перші шість місяців 2008 р. військовослужбовці загону, які за основними показниками діяльності посіли друге місце після львівських колег, затримали 353 порушники державного кордону і 1509 незаконних мігрантів. Крім того, вдалося запобігти контрабанді товарів на суму 13 млн грн. Прикордонники не пропустили через кордон 17 кг наркотичних речовин, 21 одиницю зброї. Це при тому, що за даний час через пункти пропуску пройшли 4 млн людей (на 9 % більше, ніж за цей період минулого року) і 583 тис. транспортних засобів (на 27 % більше порівняно з 2007 р.).

Слід зазначити, що останнім часом проблемам кордонів України дедалі більше уваги приділяють у країнах-членах ЄС. Не в останню чергу це пов'язане з тим, що нещодавно країни Європейського Союзу одногосно підтримали нове законодавство про контроль за імміграцією. Про це повідомив Б. Ортфьо – міністр у справах імміграції Франції, яка нині головує у ЄС – після неформальної зустрічі міністрів ЄС у Каннах. За його словами, відповідна угода буде підписана на саміті Євросоюзу в середині жовтня.

Обговорюваний документ “Європейський пакт про імміграцію і надання притулку” передбачає, зокрема, посилення заходів проти нелегальних іммігрантів.

Також Євросоюз у рамках допомоги Україні в боротьбі з нелегальною міграцією ініціював проект з навчання українських фахівців збору інформації про нелегалів і толерантному поводженню з ними. На реалізацію проекту країни ЄС виділили понад 2 млн євро.

Загалом фахівців не дивує така увага європейців до міграційної політики в Україні: країна є одним з основних транзитних пунктів на шляху нелегалів до Європи.

Через Україну, за словами прес-секретаря Служби безпеки в Києві І. Забілика, їдуть громадяни Пакистану, Індії, В'єтнаму, Китаю, Шрі-Ланки, Афганістану і країн Африки.

Незалежні експерти, у цілому, виділяють шість стійких міжнародних каналів незаконного переправлення нелегалів, що функціонують вже не перший рік:

1. Індо-пакистанський. Проходить за маршрутом: Індія (Пакистан) – Іран – Закавказький регіон – Росія – Україна – Західна Європа. Або через середньоазійські республіки колишнього СРСР і далі за цим же напрямком.

2. Шрі-ланкійсько-бангладеський. Маршрути: Шрі-Ланка – Об'єднані Арабські Емірати – Болгарія – Росія – Україна – Західна Європа; Шрі-Ланка – Казахстан (Узбекистан) – Росія – Україна – Західна Європа; Шрі-Ланка – Індія – Україна – Західна Європа.

3. Афганський. Маршрути: Афганістан – Пакистан – Іран – Азербайджан – Росія – Україна – Західна Європа; Афганістан – середньоазійські республіки колишнього СРСР – Росія – Україна – Західна Європа.

4. Китайський. Переміщення громадян Китаю здійснюється переважно за маршрутом: Пекін – Москва – Київ – Львів – Пшемисль – Краків – країни Західної Європи.

5. В'єтнамський. Громадяни В'єтнаму, які раніше працювали на території СРСР за контрактами, а тепер не бажають повертатися на батьківщину, а також ті, що прибувають до країн СНД туристичними каналами, використовують підроблені закордонні службові паспорти, виготовлені, як правило, у Москві.

6. Арабсько-курдський. Громадяни Ірану, Іраку, Сирії, Йорданії, Єгипту, Лівану, Палестини прибувають в Україну, як правило, за дійсними національними паспортами повітряним та морським шляхом з метою подальшої нелегальної міграції на Захід.

При цьому нелегали часто вдаються до послуг місцевих жителів. Зокрема, щоб дістатися до кордону або зняти квартиру на декілька діб.

Як розповів І. Забілик, подібні послуги надають в основному іноземці, що одержали посвідку на проживання. “Доставка до Закарпаття діє за методом квартир явки”, – пояснив співробітник служби. За його словами, якщо раніше правоохоронці за один рейд виявляли по 100–150 нелегалів на таких квартирах, то сьогодні їх кількість зменшилась до 5–10.

На думку експертів, Україна не готова ефективно протистояти сьогоденнішим викликам у сфері міграції.

Одним з таких викликів є ратифікація угоди між Україною і ЄС про реадмісію осіб. Згідно з угодою, через два роки після вступу його в дію Україна буде зобов'язана приймати всіх іноземців (громадян третіх країн) і осіб без громадянства, які з її території потрапили в Євросоюз.

Така ситуація не може не викликати глибоку стурбованість, адже Україна фактично є “східними воротами” в країни Євросоюзу для мігрантів з країн Азії, Африки і СНД.

Міністр внутрішніх справ Ю. Луценко також занепокоєний накопиченням нелегальних мігрантів на території України. “Наша держава може стати «мішком», в якому... накопичуються десятки тисяч нелегалів, які легко пройшли суперпрозорий українсько-російський кордон, але не здатні перетнути наш західний кордон”, – повідомив Ю. Луценко під час інтернет-конференції на сайті громадського руху “Народна самооборона”. Він відзначив, що окрім цього існує загроза накопичення в Україні нелегалів, яким вдасться перетнути

західний український кордон, але які будуть затримані в країнах ЄС і згідно з угодою України з ЄС про реадмісію будуть повернені в Україну.

Міністр внутрішніх справ поінформував, що, виходячи з цих проблем, Кабінет Міністрів ухвалив рішення створити міграційну службу, яка повинна займатися вирішенням усього комплексу питань, пов'язаних з нелегальними мігрантами. Також Ю. Луценко повідомив, що, згідно з Указом Президента В. Ющенка, передбачалося створення цієї служби при МВС. При цьому Ю. Луценко нагадав, що Президент припинив повноваження МВС як центрального органу щодо міграції, які раніше були надані цьому міністерству згідно з розпорядженням Кабміну. Він пов'язує це рішення В. Ющенка з порушенням МВС кримінальної справи щодо надання цим комітетом статусу біженця кримінальному авторитету, який звинувачувався у вбивстві. “Як тільки ми почали наводити лад, зокрема, порушили кримінальну справу проти заступника керівника Держкомнацу, який примудрився оформити статус біженця «злочинцю в законі», який у цей час сидів у слідчому ізоляторі по звинуваченню у вбивстві – з надр Балогиного відомства (Секретаріату Президента. – Ред.) вийшов черговий указ – про ліквідацію цієї служби”, – заявив міністр. Він додав, що розмовляв на цю тему з Прем'єр-міністром Ю. Тимошенко і вони мають намір продовжувати роботу зі створення міграційної служби.

Поки що ж потік нелегальних мігрантів, які прямують на Захід через Україну, не зменшується. Правоохоронці констатують високий рівень концентрації організованих груп нелегалів на маршрутах руху в бік західного кордону України. Як повідомляє ДГЗ МВС України, від початку року (станом на початок серпня) лише у Львівській області затримано шість організованих груп нелегалів чисельністю 58 осіб.

Загалом на маршрутах руху в бік західного кордону України з початку цього року затримано 59 груп нелегальних мігрантів чисельністю понад 1850 осіб.

Відтак, за матеріалами органів внутрішніх справ, слідчі підрозділи Служби безпеки України порушили 75 кримінальних справ за ознаками складу злочину, передбаченого ст. 332 “Незаконне переправлення осіб через державний кордон” Кримінального кодексу України.

За найскромнішими ж підрахунками Служби безпеки України, через територію України проходить не менше 50 тис. нелегалів за рік.

Водночас, як зазначив директор департаменту МВС у справах біженців М. Єрух, Україна перестає бути тільки транзитною територією для нелегалів. “Економіка держави розвивається, тому багато мігрантів осідають в Україні”, – пояснив він. За офіційними даними, в Україні перебуває близько 30 тис. нелегалів, в основному з країн СНД.

У цьому контексті можна відзначити, що подібна ситуація є поживним підґрунтям для пропагування своїх поглядів радикалами, роздмухування національної нетерпимості тощо. Зокрема, як заявив 13 серпня на прес-конференції заступник глави Української Національної Асамблеї, учасник грузино-абхазського конфлікту М. Карп'юк, “зараз в Україні дуже багато

емігрантів. Нас турбує тема, яка зараз мусується в Європі щодо перетворення України в такий собі табір фільтрації для емігрантів з Азії. За 2–3–5 років ми бачитимемо тут одних китайців і в'єтнамців. Українцям тут не буде місця для життя”, – вважає М. Карпюк.

Водночас має місце і зворотний процес – нелегальна трудова міграція з України, яка часом набуває форми продажу в трудове рабство.

Один з останніх випадків вдалого запобігання таким спробам зафіксовано в Луганській області, де 11 серпня прикордонники спільно із співробітниками міліції затримали жінку, підозрювану у спробі вивозу до Росії групи громадян для продажу в трудове рабство. Жінка супроводжувала 22 чоловіків і двох жінок з малозабезпечених сімей, які розраховували на працевлаштування в Росії.

Загалом же з початку поточного року в Луганській області прикордонники спільно зі співробітниками МВС запобігли восьми спробам вивозу громадян України в трудове рабство.

За оцінками експертів, чисельність працюючих за кордоном українців становить від 5 до 7 млн осіб. Більшість із них офіційно не реєструються, оскільки, як правило, виїжджають за кордон нелегально, а тому працюють також нелегально, зокрема в таких країнах як Польща, Чехія, Німеччина, Греція, Італія, Іспанія, Португалія, Туреччина, Росія та ін. Результатом такого стану є практично повна правова незахищеність українців за кордоном, що нерідко є причиною їх напіврабського становища.

За даними Інституту народознавства НАНУ, найбільше українців працює в Російській Федерації, з них нелегально – понад 91,5 % (1,8 млн осіб).

Загалом заходи, які на сьогодні вживаються українськими органами влади, поки що недостатньо ефективні й результативні.

Водночас слід зазначити, що в Україні останнім часом активізувалася робота з запобігання нерегульованій зовнішній трудовій міграції та протидії торгівлі людьми. Наприклад, на виконання державних програм “Зміцнення потенціалу в управлінні міграційними процесами в Україні” та “Протидія торгівлі людьми з України” (Міжнародна організація праці) обласна служба зайнятості Закарпаття як навчально-методичний матеріал районним центрам зайнятості передала диски з документальними фільмами “Станція призначення життя”, “Дитяча праця”, “Уроки праці” для використання в профорієнтаційній роботі з випускниками шкіл, молоддю та безробітними.

Спеціалісти базових центрів демонстрували фільми на уроках трудового навчання, виховних годинах у школах, під час проведення “Днів відкритих дверей”, “Ярмарках вакансій та професій”, на семінарах тощо. Обговорювалися причини нелегальної трудової міграції (якщо раніше головною причиною було безробіття й неспроможність знайти роботу, то останнім часом головним чинником низький рівень оплати праці. Часто не тільки безробітні, а й працюючі віддають перевагу виїзду на заробітки за кордон). Наголошувалося, що, незважаючи на те що Україна уклала ряд угод про взаємне працевлаштування громадян країн, механізми їх практичного застосування є недосконалими і дуже часто навіть встановлені квоти не заповнюються.

Внаслідок необізнаності потенційні мігранти звертаються до нелегальних посередників і потерпають від шахрайства з боку останніх.

Отже, особливого значення набуває питання вироблення й реалізації гнучкої і безпечної державної політики у сфері регулювання міграційних процесів та створення комфортних умов праці й проживання в країнах призначення наших співгромадян.

Низький рівень життя штовхає громадян України на пошук роботи за межами держави. Але для того, щоб легально виїхати на роботу за кордон, потрібно мати значні кошти для оформлення документів. У результаті процес міграції криміналізується. Таким чином, громадяни України стають заручниками шахраїв. Крім того, фактично не існує закону про соціальний захист українських громадян за кордоном.

Таким чином, питання безпеки кордонів України пов'язані не лише з ефективністю діяльності Державної прикордонної служби, а і, не в останню чергу, із подальшим удосконаленням вітчизняного законодавства в цій галузі, остаточним визначенням у питанні щодо підпорядкування структур, які займаються розв'язанням проблем у міграційній сфері, та виваженою внутрішньою соціальною політикою.

Прогноз на перспективу в публікаціях ЗМІ

Діяльність органів державної влади

Президент В. Ющенко попереджає глав шести потерпілих від стихії областей про персональну відповідальність за своєчасне введення в експлуатацію житла сім'ям, які його втратили.

„Території, які до 15 листопада не забезпечать (введення в експлуатацію житла)... посадовець повинен піти у відставку. Це – ваша персональна відповідальність”, – сказав він, звертаючись до глав шести обласних адміністрацій на нараді в Івано-Франківську (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2008. – 17.08*).

Секретариат Президент заявляє о попытках создания российскими политическими кругами организационной базы для вмешательства в предвыборную кампанию на выборах Президента в 2010 г.

Об этом говорится в сообщении пресс-службы Президента, со ссылкой на заместителя главы Секретариата А. Кислинского.

По его словам, на 4–6 сентября намечено мероприятие, а именно конференция “Украина – Россия: проблемные страницы общей истории”, которое будет платформой для антиукраинских позиций и деятелей.

На конференции планируется обсудить такие вопросы как оценка “голода в СССР”, “пересмотр итогов Второй мировой войны”, “проблемные вопросы...”

преподавания совместной украинско-российской истории в учебных заведениях”.

К участию в конференции приглашены лица, которым запрещен въезд на территорию Украины, в частности депутат Государственной думы (нижней палаты парламента) России К. Затулин.

“Таким образом, сегодня возобновляется модель поддержки силами, которые работают на интересы Российской Федерации. В ближайшее время будет понятно, расширится ли круг таких традиционных апологетов интересов Москвы, как КПУ и ПСПУ, за счет Блока Юлии Тимошенко”, – отметил А. Кислинский.

Он заявил, что если Коммунистическая партия выступает за Россию на уровне митингов и заявлений, то у БЮТ и его руководства есть возможности предоставить услуги российским интересам на правительственном уровне (*Обком (www.obkom.net.ua). – 2008. – 21.08*).

Минфин Украины рассматривает возможность изменения системы начисления акцизного сбора на ввозимые в страну автомобили. И производить расчет не от объема двигателя, как это происходит сейчас, а от стоимости авто. И если инициативу воплотят, то транспортные средства в Украине обязательно подорожают (Перцова В. Минфин предлагает облагать налогом стоимость транспортного средства // Вечерние вести. – 2008. – 20.08).

Министерство регионального развития и строительства готовит предложения по законодательному урегулированию проблемы сочетания интересов инвесторов-застройщиков и территориальных общин по развитию инженерно-транспортной и социальной инфраструктуры населенных пунктов.

Как сообщает пресс-служба Минрегионстроя, с целью содействия инвестиционной деятельности и удовлетворения потребностей территориальных общин в создании инфраструктуры населенных пунктов, ведомство подготовило законопроект “О внесении изменений в законодательство Украины по вопросам упрощения разрешительных процедур в строительстве” и внесло его на рассмотрение правительства.

По словам министра регионального развития и строительства Украины В. Куйбиды, в этих предложениях рассматривается вопрос об уменьшении инвестиционной нагрузки на застройщиков путем внедрения новых подходов к формированию источников финансирования развития такой инфраструктуры, использования обоснованных размеров участия в указанном процессе инвесторов-застройщиков (*Kansas.ua (www.kansas.ua). – 2008. – 19.08*).

Министр обороны Ю. Ехануров выступает за выделение 32 млрд грн для финансирования Вооруженных сил в 2009 году.

Об этом он сообщил во время рабочего визита в Севастополь.

При этом он отметил, что Минобороны уже направило данные бюджетные предложения на рассмотрение в соответствующие ведомства (*ProUA (www.proua.com)*). – 2008. – 20.08).

Война на Кавказе послужила поводом для Министерства обороны Украины поправить свое финансовое положение. Осенью текущего года, когда парламентарии приступят к рассмотрению госбюджета на 2009 г., министр военного ведомства Ю. Ехануров с благословения Президента потребует увеличить военные расходы (*Урбанская Т., Теличко О. Президент Украины начал гонку вооружений // Вечерние вести.* – 2008. – 21.08).

Министерство образования и науки Украины и Украинский центр оценивания качества образования (УЦОКО) объявили всеукраинский конкурс разработчиков тестовых заданий. По его итогам будут сформированы группы специалистов, которые будут разрабатывать задания для внешнего тестирования 2009 г., сообщил Информационный центр независимого оценивания.

К участию в конкурсе приглашены преподаватели высших и профессионально-технических учебных заведений, методисты, научные работники, учителя общеобразовательных учебных заведений, которые имеют опыт разработки и использования тестов в учебном процессе. О своем желании участвовать в конкурсе также могут заявлять международные эксперты в сфере тестологии.

Победителям конкурса гарантируется учеба на специально организованных курсах, после успешного окончания которых с ними будут заключены соглашения на разработку тестовых заданий внешнего независимого оценивания (*Главред (www.glavred.info)*). – 2008. – 18.08).

До конца поточного року Івано-Франківська обласна рада звільнила від оподаткування податком з доходів фізичних осіб громадян, які постраждали від стихії. Таке рішення було прийняте на позачерговій 23 сесії Івано-Франківської обласної ради.

Раніше, на другому пленарному засіданні 23 позачергової сесії Івано-Франківської обласної ради депутати збільшили показники доходів та видатків обласного бюджету-2008 на суму субвенції з Державного бюджету обласному – 949270 тис. грн для ліквідації наслідків стихійного лиха.

Депутати також затвердили розподіл додаткової дотації на вирівнювання фінансового забезпечення в розмірі 6624 тис. грн (*Західна інформаційна корпорація (www.zik.com.ua)*). – 2008. – 19.08).

Германия заявила о намерении провести в ЕС вопрос об организации конференции с участием государств – соседей Грузии. Целью встречи является повышение стабильности в регионе.

Это предложение прозвучало в контексте обсуждения вопроса контактов России и Европы в рамках кризиса в Грузии.

Германия передаст это предложение Франции, которая сейчас председательствует в ЕС, сообщил представитель немецкого правительства Т. Штег (*Главред (www.glavred.info)*). – 2008. – 18.08).

Президент Румынии Т. Басеску переконаний, що Україна та Грузія мають достатньо часу до грудневого саміту НАТО, щоб підготуватись до надання їм Плану дій щодо членства в Альянсі.

Про це він сказав на спільній прес-конференції з Президентом В. Ющенком після їхньої зустрічі в Києві.

Т. Басеску підкреслив, що Румунія має незмінну позицію щодо необхідності надання Україні та Грузії ПДЧ в НАТО.

Він вважає, що під часгрудневої зустрічі міністрів закордонних справ (країн-членів НАТО) Україна і Грузія мають отримати ПДЧ для того, щоб вони почали готуватися до вступу в Альянс (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2008. – 20.08).

Дострокові парламентські вибори можуть стати трампліном для виборів президентських.

Весняні та літні політичні протистояння ще раз показали, що в Україні встановився баланс політичних потенціалів ворогуючих угруповань. Всі основні штаби володіють достатніми фінансовими, політичними та інформаційними ресурсами, і тому жодна зі сторін не змогла добитися повної перемоги над суперником у традиційних і передбачуваних умовах.

Усі досягнення мали тактичний характер і врівноважувалися втратами на паралельних фронтах.

Радикальні політичні зрушення в сучасній Україні можна організувати лише методами кризового менеджменту. Лише штучно викликані серії кризових явищ можуть переважити шальку терезів на користь однієї зі сторін політичного протистояння (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2008. – 19.08).

Первый заместитель главы фракции БЮТ А. Кожемякин заявил, что у него есть информация о готовящейся на осень отставке правительства Ю. Тимошенко. “В последнее время у администрации Президента

осложнилась задача по подготовке и осуществлению дискредитации правительства”, – заявил он в интервью газете “Дело”.

А. Кожемякин связывает это с тем, что Ю. Тимошенко “сумела сдержать обещание и укротить” инфляцию, природа нам дала хороший урожай, а правительство работает над тем, чтобы эффективно его использовать... (MIGnews.com.ua (www.mignews.com.ua). – 2008. – 19.08).

Посольство України в Португалії опрацьовує можливість проведення 26 вересня бізнес-семінару з питань співпраці між діловими колами Португалії та України. З португальської сторони на захід планується запросити підприємців з провінції Алентежу, а також Лісабону. Головні напрями можливої співпраці – аграрний сектор, переробка сільгосппродукції, виробництво машин та обладнання для сільського господарства, туризм та сфера нерухомості (Івано-Франківська ОДА (www.if.gov.ua). – 2008. – 19.08).

Представники МЗС Республіки Польща зустрілися з керівником Житомирської області Ю. Забелою, щоб обговорити можливість розташування на території Житомира польського консульства.

У претендентах на часі ще дві області – Вінницька та Тернопільська.

До переваг Житомирщини можна віднести той факт, що Житомирська область є найчисельнішим регіоном в Україні за кількістю проживаючих етнічних поляків (Житомирська ОДА (www.zhitomir-region.gov.ua). – 2008. – 18.08).

Голова ЛОО БЮТ, народний депутат України І. Денькович прогнозує відставку керівників Львівської облради восени, якщо і надалі не буде порозуміння між фракціями в кадрових питаннях та питаннях президії і депутатських комісій.

На думку І. Деньковича, сьогодні обласна рада поділена на певні блоки, між якими немає єдності.

“НУ і БЮТ не можуть знайти порозуміння, і практично керують маленькі фракції. Якщо Мирослав Сенік хоче, щоб ситуація і надалі була такою, то він не прийматиме жодних кроків для порозуміння між фракціями як у кадрових питаннях, так і у питаннях президії, депутатських комісій. Звідси можуть бути наслідки відставки не тільки Гориня, а й інших керівників облради”, – додав він (PRESSTIME (www.presstime.com.ua). – 2008. – 14.08).

Н. Глухов как глава новой в Кременчуге партии “Единый центр” (ЕЦ) заявил о том, что в Кременчугском горсовете в ближайшее время будет создана межфракционная группа этой партии. Тепер центристами стали депутати горсовета А. Мельник (директор телекомпанії “Визит”), С. Сень

(директор ООО “Меркатор-АЗС”), Ю. Шаповалов (топ-менеджер сети “Фокстрот” в Кременчуге). Все они перешли в ЕЦ из партии “Наша Украина”. Парадокс в том, что А. Мельник еще и возглавляет фракцию “нашеукраинцев” в горсовете. Однако Н. Глухов не считает, что у “Нашей Украины” будет возможность применить императивный мандат и заменить центристов своими партийцами, так как выходить из фракции трое “перебежчиков” не собираются. То есть, по сути, будут сидеть на двух стульях. “Согласно разъяснению Конституционного Суда, поводом для лишения мандата является невхождение или выход депутата из фракции, а создание межфракционной группы таким основанием не является”, – заявил Н. Глухов (*Донченко Т. В горсовете Кременчуга создадут межфракционную группу “Единого центра” // Кременчуцький телеграф (telegraf.fotobabetz.com). – 2008. – 8.08).*

Война в Грузии дала Кремлю куда больше, чем разгром Тбилиси – своего давнего противника на Кавказе. Она дала ему новую карту мира.

То к чему может привести четкое оформление фронта новой “холодной войны”, уже хорошо известно из истории. К гонке вооружений. Уже сейчас Грузия выделяет на свой военно-промышленный комплекс более 1 млрд долл. в год – 10,1 % ВВП, всего за пять лет увеличив свой военный бюджет более чем в 30 (!) раз. Теперь не исключено, что по пути Грузии пойдет и Украина, и среднеазиатские государства. И, конечно, Москва (*Рябкова Д. Мир стал другим // Украинская инвестиционная газета. – 2008. – 18.08).*

Економіка

Експерти, активно обговорюючи тенденції економічного розвитку України, запевняють, що справдилося багато їхніх негативних прогнозів. Так, показник споживчої інфляції за перше півріччя, згідно з даними Держкомстату, становив 15,5 %. За прогнозами уряду, цьогорічна інфляція мала бути на рівні 9,6 %. Якщо розглядати показник рівня інфляції в сегменті оптових цін, то він сягає 29,4 %. Експерти Українського клубу економістів (УКЕ) зазначають, що цей тиск може перейти на споживчу інфляцію, наслідком чого буде прискорення зростання споживчих цін. Тож говорити про те, що вдалось спинити інфляційну хвилю, зарано (*Косенко О. Чи переросте стагнація в системну кризу // Демократична Україна. – 2008. – 15.08).*

Українськими системами попередження про ракетний напад (СПРН), які розміщуються у Севастополі та Мукачевому, будуть активно цікавитися США та країни ЄС.

Таку думку висловив заступник директора київського Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння М. Самусь.

“Якщо Україна надасть НАТО ці станції, то Альянс буде дуже радий такому розвитку подій, бо щоб збудувати станції такого гатунку потрібно багато коштів. А старі європейські країни не дуже хочуть витратити кошти на систему ПРО”, – зауважив експерт.

На його думку, українські радіолокаційні системи можуть бути доповненням систем ПРО, які США планує розгорнути в Чехії та Польщі.

М. Самусь переконаний: за використання українських протиракетних станцій НАТО платитиме Україні адекватну ціну, а не таку як Росія, коли плата лиш на 19 % покривала експлуатаційні витрати.

Тепер за рахунок нового партнера Україна змогла б значно модернізувати свої протиракетні станції та покращити оборонну систему країни, вважає М. Самусь (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2008. – 18.08).

Ожидается, что в 2008 г. урожай побьет рекорд двадцатилетней давности. По данным компании Phoenix Capital, в месяц порты Украины могут вывезти 1,2 млн т зерна. Урожай 2008 г. ожидается на уровне 42– 45 млн т. Последний раз подобный урожай был в 1990 г. С прошлого года у нас еще осталось 12 млн т. При этом зернохранилища могут принять лишь 33 млн. Простая арифметика – около 20 млн т зерна гарантированно сгниет или будет продано по чрезвычайно заниженным ценам (*MIGnews.com.ua (www.mignews.com.ua)*. – 2008. – 18.08).

“Укрзалізниця” намерена оборудовать железнодорожные переезды с интенсивным движением специальными техническими средствами, что сделало бы невозможным выезд автотранспорта на переезд при запрещенных показателях светофоров.

Как сообщили в пресс-службе Министерства транспорта и связи Украины, оборудование ж/д переездов будет введено в исполнение Указа Президента “О неотложных мерах по обеспечению безопасности дорожного движения”.

Также в планы Госадминистрации входит дополнительное оборудование, до 1 февраля 2009 г., 68 переездов с интенсивным движением шлагбаумами для перекрытия всей проезжей части автодороги. Однако на данный момент пока еще не решен вопрос относительно источников финансирования для выполнения необходимых объемов работ (*Главред (www.glavred.info)*. – 2008. – 15.07).

Консалтинговая компания “Украинская торговая гильдия” (УТГ, Киев) исключает снижение цен на рынке недвижимости Украины.

Об этом сказал управляющий партнер компании, исполнительный директор В. Бойко. Он сообщил, что во всех сегментах рынка сейчас наблюдается фаза роста.

Тем не менее, УТГ отмечает низкий рост рынка первичного и вторичного жилья эконом-класса в связи с ухудшением условий ипотечного кредитования. УТГ не исключает, что застройщики переориентируются с жилья эконом-класса на жилье бизнес- и премиум-класса.

Кроме того, компания прогнозирует рост рынка во всех сегментах в связи с тем, что предложение не удовлетворяет существующий спрос (*Kanzas.ua (www.kanzas.ua). – 2008. – 14.08*).

Снижение ставок по ипотечным кредитам для физических лиц в ближайшее время не предвидится, сообщает пресс-служба ОАО “Родовид Банк” со ссылкой на начальника отдела ипотечного кредитования управления продаж кредитных продуктов розничного бизнеса Е. Алферову.

По прогнозам эксперта, отсутствие у банков значительных долгосрочных ресурсов, вероятнее всего, приведет к уменьшению банками сроков кредитования по жилищным программам (*Kanzas.ua (www.kanzas.ua). – 2008. – 14.08*).

Рост ставок по кредитам на землю замедлился. Эксперты связывают это со снижением спроса на такие кредиты и прогнозируют возобновление роста ставок осенью.

Эксперты считают, что снижение ставок по кредитам на землю в гривне связано с падением инвестиционной привлекательности земли и сезонным затишьем.

Следует отметить, что ставки по земельным кредитам вернуться на прежний уровень не раньше чем через год. “Что касается прогнозов, то все зависит от монетарной политики НБУ и частично от ситуации на мировых финансовых рынках, так как очень часто землю приобретают за счёт иностранных кредитов, – считает В. Паюк, финансовый аналитик компании «Простобанк Консалтинг». – Скорее всего, до конца года ситуация на рынке кредитования на покупку земли существенно не поменяется, а ставки по кредитам опустятся до уровня, который был в начале 2008, не ранее лета-осени-2009” (*Kanzas.ua (www.kanzas.ua). – 2008. – 14.08*).

Урожай сахарной свеклы в этом году, по прогнозам экспертов, будет намного скромнее, чем в прошлом, и это может спровоцировать подорожание сладкого песка. По оценкам специалистов, спасти ситуацию может только экспорт продукта. “Это реальный и наиболее рациональный способ борьбы с повышением цен, – говорит директор Института экономических исследований и политконсультаций И. Бураковский. – Если правительство не будет закупать сахар за рубежом, а станет ориентироваться только за счет внутреннего производства, цены могут сильно подняться”. А вот в правительственном Департаменте пищевой промышленности считают, что

закупать сахар в других странах смысла нет, и Украине вполне хватит собранного в этом году урожая...

Производство сахара очень энергозатратная отрасль. Председатель правления Нацукрсахар Н. Ярчук считает, что к концу года “белое золото” подорожает на 10–15 % (примерно 0,5 грн) в связи с ростом затрат, необходимых для производства. “Цена газа и сахарной свеклы постоянно растет, – говорит Ярчук. – Соответственно будет подниматься и цена готового продукта”.

Директор информационной компании “ПроАгро” Н. Верницкий прогнозирует, что сейчас сахар будет дешеветь и достигнет пика низких цен в ноябре–декабре, после чего снова взлетит вверх (*Цициюра М. К зиме сахар подорожает // Сегодня. – 2008. – 15.08*).

В новом сахарном сезоне, который начинается в сентябре, будет работать всего 64 сахарных завода, что является антирекордом для отрасли. За последние 10 лет количество перерабатывающих свеклу предприятий не опускалось ниже 100 (исключение – 2005 г., когда запустилось 92 завода).

Сокращение предложения сахара может повлечь рост цен на него минимум до 1 долл. за 1 кг и подорожание сахаросодержащих продуктов (*ОЛИГАРХ.net (www.oligarh.net). – 2008. – 19.08*).

В Украине на 2008–2009 гг. запланировано открытие 140 торговых центров общей площадью 2,3 млн кв. м. Об этом сообщается в обзоре рынка коммерческой и жилой недвижимости за первое полугодие 2008 г., опубликованном консалтинговой компанией “Украинская торговая гильдия”.

По данным компании, ранее за этот период планировалось открыть 2,6 млн кв. м торговых площадей, однако эксперты предполагают, что введение в эксплуатацию около 300 тыс. кв. м может быть перенесено на более поздние сроки.

Как отмечается в отчете, к 2010 г. количество торговых центров в регионах может возрасти в 1,5 раза, а их общая площадь – в 1,9 раза (*Kanzas.ua (www.kanzas.ua). – 2008. – 19.08*).

Міжнародне рейтингове агентство Standard&Poor`s допускає зниження рейтингу Києва або перегляд прогнозу рейтингу в разі збільшення боргу міста до більш ніж 50 % від обсягу доходів міського бюджету.

“У випадку, якщо борг міста буде рости швидше, ніж очікується, і перевищить 50 % доходів у 2009–2010 рр., або буде істотно зачеплений змінами валютних курсів... можливий перегляд прогнозу або навіть зниження рейтингу”, – говориться в повідомленні агентства.

За даними S&P, борг Києва станом на кінець 2007 р. становив менше 30 % доходів.

Водночас агентство відзначає, що понад 80 % боргу представлено облігаціями в доларах, що передбачають значні разові погашення, а також кредитами в євро на розвиток інфраструктури.

S&P чекає, що борг міста стабілізується на рівні 30–35 % доходів у найближчі три роки внаслідок зростання бюджетних надходжень.

Рейтингове агентство також вважає, що дефіцит міського бюджету в середньостроковій перспективі становитиме 5–8 % від обсягу доходів, тоді як за підсумками 2007 р. відповідний показник становив 4,4 %.

Як повідомлялось, Київ має такі рейтинги S&P: довгостроковий рейтинг В+ за зобов'язаннями в іноземній валюті і довгостроковий ВВ – за зобов'язаннями в національній валюті (*ProUA (www.proua.com). – 2008. – 14.08*).

Комунальне підприємство “Міжнародний аеропорт «Київ»” (Жуляни) і підприємство з будівництва і ремонту доріг “Південьзахідилляхбуд” (Вінниця) домовилися про капітальний ремонт злітної смуги аеропорту, рулівних доріжок, місць стоянки повітряних суден і перону.

Про це повідомив генеральний директор комунального підприємства С. Нікіфоров.

Також підприємство домовилося з компанією AFL imrex (Чехія) про заміну світлосигнального обладнання в аеропорті.

За словами С. Нікіфорова, загальна вартість виконання цих робіт становить близько 136 млн грн. Він зазначив, що ці кошти підприємство розраховує одержати з міського бюджету (*INTV (www.intv-inter.net). – 2008. – 18.08*).

Київська міська державна адміністрація має намір купити 10 спеціальних машин для ямкового ремонту доріг до 2009 р.

Про це повідомив перший заступник голови Київміськкадміністрації Д. Басс.

№Така машина коштує близько 500 тис. грн, але ремонт здійснюється в лічені хвилини, не доводиться перекривати дороги, і це в три рази дешевше за звичайний ремонт, при якому раніше задіювалася величезна кількість техніки”, – підкреслив Д. Басс (*ProUA (www.proua.com). – 2008. – 14.08*).

Віце-президент Західної торгової палати м. Вроцлав Я. Рибак та менеджер регіонального Центру інвесторів Агенції економічного співробітництва П. Клежч, які прибули з робочим візитом до Дніпропетровська, звернулися до керівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації з пропозицією підтримати ініціативу щодо

проведення на Дніпропетровщині одного з днів економічної та політичної місії в Україні. Провести її польська сторона планує у період з 4 до 9 жовтня поточного року.

Під час зустрічі польська сторона представила концепцію проведення запланованого заходу. За словами Я. Рибачка, головна мета даної місії – зміцнення взаємовідносин та ділового співробітництва, а також продовження діалогу між представниками української та польської сторін, які беруть участь у підготовці та організації Чемпіонату Європи з футболу – Євро-2012.

Під час обговорення польські делегати запропонували обласному керівництву та бізнесовим колам Дніпропетровщини взяти участь у регіональному економічному форумі Україна – Польща, що відбудеться 20 жовтня у Вроцлаві за підсумками економічної та політичної місії в Україні. Закордонні гості сподіваються, що форум дасть можливість розширити ділові контакти з польськими партнерами в рамках організації Чемпіонату Європи з футболу Євро-2012 (*Польська сторона готує економічну та політичну місію в Україну, провести яку планується в жовтні у Дніпропетровську та Донецьку // Вісті Придніпров'я (www.vesti.dp.ua). – 2008. – 14.08).*

На Николаевщине начата реализация новой инвестиционной модели развития туристско-рекреационного комплекса Черноморского побережья “Черноморская жемчужина”. Презентация проекта состоялась на одной из баз отдыха Очаковского района.

По словам начальника управления по вопросам туризма и курортов облгосадминистрации Т. Чичкалюк, целью “Черноморской жемчужины” является формирование нового имиджа региона как самостоятельного бренда “Николаевщина – территория привлекательная для туризма и отдыха”. Реализация проекта должна решить социальные и бытовые проблемы. В частности, будет произведена инвентаризация земель, повышен квалификационный уровень персонала, построен ряд объектов транспортной и инженерной инфраструктуры и многое другое, включая модернизацию существующих баз отдыха и рекламное сопровождение. Реализация программы будет проходить в три этапа и до 2012 г. позволит в два раза увеличить количество отдыхающих, создать до 2 тыс. новых рабочих мест и увеличить бюджетные поступления до 300 млн грн в год (*Мирошніченко А. Презентована „Черноморская жемчужина” // Вечерний Николаев (www.vn.mk.ua). – 2008. – 14.08).*

Львівська міська рада ініціює зміну тарифу на теплову енергію для опалення та гарячого водопостачання. У середньому плату за зазначені послуги планують збільшити на 40 %. Про це йшлося на громадських слуханнях проекту рішення виконавчого комітету.

Як зазначив під час слухання директор департаменту житлового господарства й інфраструктури ЛМР С. Бабак, чинні тарифи на тепло,

затверджені від 20 жовтня 2006 р., не покривають витрат і є збитковими. Нині збитки підприємств “Львівобленерго” та “Залізничтеплоенерго” становлять відповідно 21,9 млн грн і 2,9 млн грн, що призводить до зростання заборгованості за спожитий газ. Отож, метою зміни чинних тарифів є збалансування доходів і витрат підприємств... *(Сафронова О. Зима подорожчає на 40 % // Львівська газета (www.gazeta.lviv.ua). – 2008. – 14.08).*

Загальні збори акціонерів ВАТ “Львівгаз” призначено на 27 вересня на вимогу одного з акціонерів, який володіє понад 10 % акцій підприємства. Про це йдеться в оголошенні про збори акціонерів, оприлюднене в пресі.

Під час зборів акціонери мають намір заслухати звіт правління та наглядової ради компанії, затвердити річний звіт і баланс товариства за минулий рік. Крім того, вони приймуть рішення про розподіл прибутків за минулий рік та планують розглянути питання про заміну реєстратора акцій *(ProUA (www.proua.com). – 2008. – 15.08).*

Управління земельних ресурсів Львівської міськради розробило Концепцію формування приміських зон Львова. Згідно з проектом документа, існуюча площа Львова (майже 15 тис. га) до 2025 р. має збільшитися до 35 тис. га за рахунок земель приміських сіл. У вересні Концепцію буде винесено на розгляд сесії міської ради. Про це повідомив заступник начальника управління природних ресурсів та регулювання земельних відносин Львівської міської ради І. Гуменчук.

Концепція передбачає включення в межі Львова територій сілрад Пустомитівського району (сіл Зимна Вода, Зубра, Лапаївка, Лисиничі, Пасіки-Зубрицькі, Соکیلники, Сороки Львівські, Рясне-Руська) та Жовківського району (сіл Грибовичі та Малехів). У документі також прописано порядок забудови приміської території, який погодять з кожною сілрадою. Перспектива комерційної, житлової чи громадської забудови на земельних ділянках, за словами чиновника, має бути вигідною для обох сторін: Львова та окремого села.

І. Гуменчук зазначив, що найважчою роботою буде переконати громаду сіл віддати свої землі. Водночас чиновники обіцяють, що ніхто примусово не змушуватиме приєднуватися до Львова *(Західна інформаційна корпорація (www.zik.com.ua). – 2008. – 14.08).*

Уже в начале следующего года, приняв новый Генплан, Луганск готов предоставить под строительство жилья порядка 200 га. Кроме жилья, будет возводиться социальная инфраструктура, разбиваться парки и скверы *(Ищук И. Проспекты и парки нового Луганска // XXI век (www.xxi.com.ua). – 2008 – 13.08).*

Власти Луганска планируют получить за счет аукционов на земельные участки в новом городском парке не менее 50 млн грн. Об этом на пресс-конференции заявил мэр города С. Кравченко.

По его словам, проект самого парка предусматривает финансирование в 40 млн грн.

С. Кравченко также сообщил, что планируемая площадь нового парка – 160 га. При этом мэр добавил, что власти планируют свести потери леса при строительстве парка к минимуму. Либо участки под строительство будут выбираться в прогалинах, либо будет использоваться специальное оборудование по пересадке деревьев (его планируется опробовать в сентябре) (*ProUA (www.proua.com).* – 2008. – 15.08).

Макеевские городские власти планируют полностью избавиться от маршрутных такси. Заменить их предлагают комфортабельными автобусами.

Программа о замене маршруток на более “пассажиروместимый” транспорт пока на этапе разработки. Новые требования перед перевозчиками будут выставляться на следующем конкурсе, на котором выбирают предприятия, достойные перевозить людей.

Полностью избавиться от “Газелей” городские власти планируют к 2012 г. (*“Газелям” в Макеевке не быть! // Донецкий кряж (www.dkr.com.ua).* – 2008. – 12.08).

Муниципальную милицию хотят создать в Рівному. Чиновники кажут, що така міліція уже є в кількох обласних центрах України, тож рівняни зможуть перейняти в них досвід. Ідею зі створення у Рівному муніципальної міліції подав заступник міського голови С. Васильчук:

Така міліція підпорядковуватиметься винятково міському голові. Вона боротиметься з несанкціонованою торгівлею, незаконними забудовами та стежитиме за правопорядком на вулицях міста. Витрати на створення штату муніципальної міліції тільки на початку будуть великі. Так, на загін десь із 20 осіб доведеться витратити близько 11,2 млн грн, оскільки потрібно буде придбати авто, міліцейську форму. Далі ці витрати будуть менші. З’явиться муніципальна міліція у Рівному може вже з нового року (*Шершень М. Створять муніципальну міліцію // Рівне вечірне (www.rivnepost.rovno.ua).* – 2008. – 14.08).

В проекте Госбюджета на следующий год учтено предложение Полтавской ОГА оставлять 10 % рентных платежей на развитие территории, где добывают нефть и газ. Об этом сообщил председатель Полтавской ОГА В. Асадчев (*Соколов К. В проекте Госбюджета на следующий год учтено предложение Полтавской ОГА оставлять 10 %*

рентных платежей на развитие области // Кременчуцкий телеграф (telegraf.fotobabetz.com). – 2008. – 8.08).

Полтавская область прогнозирует получение валового сбора урожая ранних зерновых в 2008 г. на уровне не менее 2,6 млн т. Об этом сообщил начальник Главного управления агропромышленного развития Полтавской облгосадминистрации А. Сень. Ранее Полтавская область прогнозировала получение валового сбора урожая зерна в 2008 г. на уровне не менее 2,8 млн т, в т. ч. 1,5 млн т ранних зерновых *(Соколов К. Полтавская область прогнозирует получение валового сбора урожая ранних зерновых в 2008 г. на уровне не менее 2,6 млн тонн // Кременчуцкий телеграф (www.telegraf.in.ua). – 2008. – 13.08).*

Благодаря аукционам по продаже земли, запорожские власти до конца года планируют получить 40 млн грн. Помимо шести лотов, выставленных на аукцион 5 сентября, будет подготовлено еще, как минимум, 20 объектов для 4–6 земельных аукционов. Об этом сообщил заместитель городского головы Запорожья С. Гладченко.

Власти уверены в успехе аукционов. Из-за того, что они не проводились долгое время, сегодня запорожские строительные компании испытывают земельный голод. “Их портфель участков истощился. Чтобы иметь перспективы работы на следующие 3–4 года, им необходимо его пополнить, – считает С. Гладченко. – Поэтому мы думаем, что наши земельные предложения будут достаточно востребованы” *(Приходько И., Самойленко И., Овсяникова Т. Земельная распродажа // Улица Заречная (www.ulitsa.com.ua). – 2008. – 7.08).*

Немецкие партнеры СП “Ремондис-Запорожье” подготовили проект мусоросортировочного завода, который будет построен на полигоне по улице Базовой. Мощности завода рассчитаны на переработку минимум 120 тыс. т мусора в год. Как заметил пресс-службе запорожской мэрии директор СП А. Козак, эскизный проект будущего завода уже передан запорожским проектантам, которые должны изготовить рабочие чертежи, пройти согласования и экспертизы. Только после этого начнется строительство. По предварительным расчетам, завершится оно через год *(Мусоросортировочный завод запустят в 2009 году // МИГ (www.mig.com.ua). – 2008. – 14.08).*

ОАО “Сумское НПО им. М. В. Фрунзе” изготовит оборудование для ОАО “Сургутнефтегаз” на сумму 18,9 млн евро.

Как сообщает пресс-служба сумского предприятия, согласно контракту, НПО изготовит три турбокомпрессорных агрегата мощностью 16 МВт каждый и сопутствующее оборудование для реконструкции компрессорной станции КС-7/2 на Федоровском нефтяном месторождении (Тюменская обл. Российской Федерации). Поставку оборудования планируется завершить до 31 августа 2009 г. Специалисты НПО выполняют монтажные и пусконаладочные работы, а также проведут для персонала станции курс обучения по эксплуатации оборудования (*Ивченко В. Фрунзе поработает на Сургут // Данкор (www.dancor.sumy.ua). – 2008. – 11.08).*

В 2008 г. французская компания “Бель” намеревается направить на развитие Шосткинского гормолкомбината 7–10 млн евро, что позволит расширить мощности предприятия и увеличить ассортимент производимой продукции. При этом инвестор не собирается проводить сокращение штатов и даже намерен повысить зарплату работникам комбината. Несмотря на его убыточность в текущем году, которую связывают с высокой закупочной ценой сырья и низкой – готовой продукции (*“Бель” проинвестирует Шосткинский молкомбинат // Ваш шанс (www.shans.com.ua). – 2008. – 13.08).*

Соціальна сфера

Навігаційна система на базі космічних супутників, яку буде встановлено на Вінниччині, допоможе боротися з наводком.

Створення регіональної навігаційної мережі у Вінницькій області обійдеться приблизно в 360 тис. дол. – саме стільки коштуватимуть всі наземні станції разом. Як скоро вони запрацюють? Відповіді на це запитання поки що немає – все залежатиме від темпів фінансування, яке повинна взяти на себе держава (*Мельник В. Від супутника не сховаєшся // Україна молода. – 2008. – 15.08).*

Коммунальное предприятие “Главный информационно-вычислительный центр” (ГИВЦ) инициирует взыскание долгов за жилищно-коммунальные услуги с киевлян-должников с привлечением коллекторских компаний.

Об этом сказал исполняющий обязанности директора ГИВЦ С. Каплуненко на заседании комиссии Киевского городского совета по жилищно-коммунальному хозяйству и топливно-энергетическому комплексу.

“Предложение, которое мы сформулировали, заключается в следующем: необходимо создать реестр таких вот больших задолженностей, передать эти долги какой-то коллекторской фирме, которая сможет и найдет пути изымания этих долгов”, – сказал С. Каплуненко...

Комиссия Киевсовета по ЖКХ и ТЭК поручила ГИВЦ разработать реестр неплательщиков и согласовать его с районами (*ProUA (www.proua.com)*. – 2008. – 18.08).

Общественные организации Львова инициируют референдум относительно отказа от проведения в городе Евро-2012. Поводом стал спор вокруг строительства нового стадиона за общественные средства.

Львовяне не хотят строительства стадиона за бюджетные средства, зная, что эти деньги могли быть использованы на дороги, садики и больницы, заявили члены Общественного форума Львова. В подтверждение этого тезиса представители форума обнародовали результаты опроса жителей, где 60 % львовян высказались против строительства стадиона за деньги города (*Главред (www.glavred.info)*. – 2008. – 20.07).

Благодійний фонд Бориса Колесникова – народного депутата від Партії регіонів – збудує в Харкові нову сучасну бібліотеку суспільно-політичної літератури ім. Євгена Кушнарьова (нардепа від ПР, який загинув минулого року на полюванні). Бібліотеку оснастять найсучаснішими бібліотечними технологіями, серед яких автоматизація пошуку, електронна каталогізація, максимальна оцифровка бібліотечних фондів, найбільші сектори мультимедіа – відео-, аудіо-, фотоматеріалів різних форматів тощо.

Міський голова М. Добкін бере на себе зобов'язання посприяти в пошуку і виділенні земельної ділянки в центрі Харкова під будівництво бібліотеки. Її планують відкрити через 30 місяців (*Фонд Колесникова збудує бібліотеку ім. Кушнарьова // Україна молода*. – 2008. – 20.08).

В Мариуполе (Донецкая область) городские власти задумались о необходимости заключения договоров с одинокими собственниками жилья, чтобы избежать мошенничества со стороны “черных” риэлторов. Одним из путей решения вопроса, возможно, станет подписание договоров с каждым из собственников жилья об оказании ему помощи, прежде всего, по оплате коммунальных услуг и квартирной платы в обмен на то, что принадлежащая ему квартира или дом после его смерти перейдет в собственность Мариупольского горсовета (*УРА-Информ (www.ura-inform.com)*. – 2008. – 18.08).

Идею Центра профориентации обсуждал Кременчугский городской глава Н. Глухов во время рабочей встречи с Е. Клавдиевой, директором Полтавского областного центра занятости. Об этом сообщила пресс-служба Кременчугского горисполкома. Идея создания центра профессиональной ориентации будет в ближайшее время вынесена на

рассмотрение сессии горсовета. Если проект получит поддержку депутатов городского совета, то будет подан в Кабмин на согласование, как пилотный, для внедрения системной работы по профориентации в больших промышленных городах. Одной из составляющих проекта будут терминалы по профориентации, которые установят в 30 кременчугских школах. Предусматривается три уровня предоставления информации: для детей младшего, среднего и старшего возраста. В том числе это будет и информация об учебных заведениях. Средства на терминалы предоставит фонд страхования на случай безработицы (*Донченко Т. В Кременчуге создадут центр профориентации // Кременчуцький телеграф (telegraf.fotobabetz.com). – 2008. – 8.08).*

Коментарі спеціалістів на звернення громадян *

Пенсійне законодавство

Норми, методика та порядок нарахування пенсії

Чи має право на зарахування до страхового стажу періоду догляду за інвалідом I групи та на перерахунок пенсії особа, яка з 2004 р. здійснює догляд за інвалідом, але при цьому не належить до працездатних осіб (пенсіонер за віком)?

Періоди трудової діяльності та інші періоди, що враховувалися до стажу роботи для призначення пенсії до набрання чинності Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, зараховуються до страхового стажу в порядку і на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.

Після 1 січня 2004 р. до страхового стажу зараховуються періоди, протягом яких особа підлягає загальнообов’язковому пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі, не меншій ніж мінімальний страховий внесок.

Відповідно до ч. 14 ст.11 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, до осіб, які підлягають загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню, належать, зокрема, непрацюючі працездатні особи, які здійснюють догляд за інвалідом I групи, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу або компенсації відповідно до законодавства.

Якщо особа здійснює догляд за інвалідом I групи, але не належить до працездатних осіб (пенсіонер за віком), вона не підлягає загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню та не має права на зарахування до страхового стажу періоду догляду за інвалідом та відповідно на перерахунок пенсії.

* * *

Чи дає право на встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною Грамота Верховної Ради України “За заслуги перед українським народом”?

Пенсії за особливі заслуги перед Україною встановлюються громадянам України, зокрема нагородженим Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР або Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР (законодавча база – Закон України “Про пенсії за особливі заслуги перед Україною”).

Грамота Верховної Ради України “За заслуги перед українським народом” право на встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною не дає.

Пенсійний фонд України

Порядок застосування митного законодавства

Які необхідні вимоги існують щодо перетину на мопеді кордону між Словацькою Республікою та Україною?

Відповідно до ст. 313 Митного кодексу України, митні органи класифікують товари, тобто відносять товари до класифікаційних групувань, зазначених в Українській класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТЗЕД).

Рішення митних органів щодо класифікації товарів для митних цілей є обов’язковими для підприємств і громадян. Згідно з положеннями Закону України від 05.04.2001 р. № 2371-111 “Про Митний тариф України”, мопеди віднесено до товарної позиції 8711 УКТЗЕД, водночас як велосипеди – до товарної позиції 871200 УКТЗЕД. Отже, для цілей митного контролю мопеди та велосипеди є різними категоріями товару.

Також інформуємо, що ст. 95 Митного кодексу України встановлено, що переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України здійснюється через пункти пропуску на митному кордоні України, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Так, у додатку до Угоди між урядом Словацької Республіки і урядом України про пункти пропуску через спільний державний кордон від 15.06.1995 р. (дата набрання чинності для України – 24.08.1995 р.) наведено перелік пунктів пропуску на словацько-українському державному кордоні. Згідно з цим переліком автодорожніми пунктами пропуску є “Вишне Немецьке Ужгород”, “Убля Малий Березний”, “Вельке Слеменце – Мали Селменці”. Разом з тим, для пропуску пасажирського та вантажного автотранспорту без обмежень відповідно до Угоди призначений тільки пункт пропуску “Вишне Немецьке – Ужгород”.

При цьому ч. 1 ст. 16 Закону України від 29.06.2004 р. № 1906–IV “Про міжнародні договори України” визначено, що міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, інші органи державної влади, до відання яких віднесені питання, що регулюються міжнародними договорами України, забезпечують дотримання і виконання зобов’язань, узятих за міжнародними договорами України, стежать за здійсненням прав, які випливають з таких договорів для України, і за виконанням іншими сторонами міжнародних договорів України їхніх зобов’язань.

Крім того, відповідно до ст. 80 Митного кодексу України, у разі відмови в митному оформленні та пропуску через митний кордон України товарів і транспортних засобів митний орган зобов’язаний видавати заінтересованим особам письмове повідомлення з зазначенням причин відмови та вичерпним роз’ясненням вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення та пропуску цих товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Державна митна служба України

Нормативні акти про користування житлово-комунальними послугами

Як визначається вартість безплатного капітального ремонту будинку або квартири?

Пільги на здійснення безплатного капітального ремонту житлових будинків (квартир) надаються певним категоріям осіб згідно з Законами України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та “Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”. Порядок виконання безплатного капітального ремонту зазначеній категорії осіб відповідно до наданих законодавством пільг регламентує Положення про проведення безплатного капітального ремонту житлових будинків (квартир) інвалідів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей загиблих військослужбовців та прирівняних до них осіб, затверджене наказом Держжитлокомунгоспу України від 05.08.1994 р. № 73.

Відповідно до Положення, загальна площа будинку (квартири), що ремонтується безплатно, не повинна перевищувати встановленого розміру – 21 кв. м на кожного члена сім’ї, що має право на зазначену пільгу. Ремонт надлишків загальної площі здійснюється на загальних умовах. Вартість капітального ремонту будинків або квартир для кожного окремого випадку визначається за Правилами визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1–1–2000 (із змінами та доповненнями) із застосуванням ресурсних елементних кошторисних норм на ремонтно-будівельні роботи ДБН Д.2.4–2000.

Вартість трудових та матеріально-технічних ресурсів, витрачених на виконання капітального ремонту в таких будинках або квартирах, визначається за ціною їх придбання, яка не повинна перевищувати середньої ціни на такі ресурси, що склалась у регіоні. На підставі визначеної таким чином загальної вартості капітального ремонту будинку або квартири розраховується вартість капітального ремонту 1 кв. м такого житла. Вартість безплатного капітального ремонту будинку або квартири, що підлягає капітальному ремонту, визначається добутком норми загальної площі будинку або квартири, на яку поширюється пільга (21 кв. м на кожного члена сім'ї, що має право на зазначену пільгу), та вартості капітального ремонту 1 кв. м такого житла. Видатки місцевих бюджетів на проведення безплатного капітального ремонту житлових будинків (квартир) особам, які мають на це право відповідно до вищезазначених законів, здійснюються відповідно до вимог бюджетного законодавства в межах бюджетних призначень на відповідний рік.

**Міністерство з питань
житлово-комунального господарства України**

* * *

Який порядок відшкодування витрат, пов'язаних з періодичною повіркою, обслуговуванням та ремонтом квартирних лічильників споживання холодної води?

Згідно зі ст. 28 Закону України “Про метрологію та метрологічну діяльність” від 15.06.2004 р. № 1765–IV визначено, що періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки, що перебувають у власності фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності, здійснюються за рахунок підприємств і організацій, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Відповідно до п. 9 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 р. № 630, періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку проводяться за рахунок виконавця послуг.

При цьому п. 29 Постанови Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 р. № 560 “Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і типового договору про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій” передбачено, що витрати на вищезгадані роботи визначаються відповідно до укладених договорів між власником (балансоутримувачем) будинку або його уповноваженою особою та організацією, яка здійснює зазначені роботи, і включаються до складу тарифу за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Якщо в такому багатоквартирному будинку виконавцем послуг є водопостачальна організація, то її витрати, пов'язані з періодичною перевіркою, обслуговуванням та ремонтом (у тому числі демонтажем, транспортуванням та монтажем) квартирних лічильників холодної води, повинні відшкодовуватися власником або балансоутримувачем цього будинку через оплату за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

**Міністерство з питань
житлово-комунального господарства України**

* * *

Як здійснюється надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг працівникам міліції, звільненим зі служби за віком, хворобою або вислугою років, у разі встановлення квартирних засобів обліку?

Відповідно до ст. 22 Закону України “Про міліцію” працівникам міліції, звільненим зі служби за віком, хворобою або вислугою років, та членам їх сімей надається 50-процентна знижка з оплати житлової площі, комунальних послуг, а також палива.

Вказаний Закон не містить положень, які б передбачали обмеження норм споживання послуг при наданні пільг працівникам міліції.

Правила надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 р. № 630.

У разі коли споживач, відповідно до законодавства, має пільги з оплати послуг, у договорі робиться відповідна позначка.

У разі встановлення квартирних засобів обліку їх показання розподіляються пропорційно до кількості мешканців квартири. Пільги споживачам з оплати послуг надаються на частку, отриману після такого розподілу, за фактичними витратами, але не вище нормативів (норм) споживання, визначених законодавством.

**Міністерство з питань
житлово-комунального господарства України**

* * *

Як регулюється питання визначення плати за спожиту воду в разі виникнення сумнівів щодо правильності показань квартирних засобів обліку?

Відзначено, відносини між споживачами та виконавцями послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення регулюються Правилами надання послуг з централізованого

опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типовим договором про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 р. № 630.

Відповідно до зазначених Правил засоби обліку води і теплової енергії, встановлені у квартирі, підлягають періодичній повірці. Слід зазначити, що спільним наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, Міністерства промислової політики України та Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства “Про врегулювання питання щодо збільшення міжповірочних інтервалів лічильників холодної та гарячої води” від 15.06.2005 р. № 141/212/9, зареєстрованим у Мін’юсті 25.07.2005 р. за № 687/10967, встановлено міжповірочний інтервал лічильників холодної та гарячої води, результати яких використовуються під час розрахунків у сфері побутових і комунальних послуг, три роки.

У разі несправності засобів обліку води і теплової енергії, що не підлягає усуненню, плата за послуги з моменту її виявлення вноситься згідно з нормативами (нормами) споживання.

У разі виникнення сумнівів щодо правильності показань квартирних засобів обліку споживач в установленому порядку може проводити їх позачергову повірку за власні кошти, про що інформує виконавця. Якщо виявлена в показаннях помилка виходить за межі, передбачені в паспорті квартирної засобу обліку, виконавець повинен здійснити перерахунок плати за споживання води та/або теплової енергії з дня останньої повірки або встановлення засобу обліку, якщо його повірка не проводилась, шляхом зменшення плати на відсоток, який перевищує встановлені межі точності для цього типу засобу обліку, до моменту виявлення помилки.

П. 32 зазначених Правил визначено, що виконавець зобов’язаний контролювати установлені міжповірочні інтервали, проводити періодичну повірку квартирних засобів обліку, їх обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж). У випадку якщо засоби обліку холодної і гарячої води, встановлені у квартирі, не пройшли повірку, нарахування плати за спожиту воду здійснюється за нормами і тарифами, встановленими згідно з законодавством органом місцевого самоврядування.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 р. № 560 затверджено Порядок формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд прибудинкових територій.

П. 29 згаданої постанови передбачено, що витрати на періодичну повірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж після повірки) квартирних засобів обліку води та теплової енергії визначаються відповідно до укладених договорів між власником (балансоутримувачем) будинку або його уповноваженою особою та організацією, яка здійснює зазначені роботи.

**Міністерство з питань
житлово-комунального господарства України**

Система пільг, передбачених українським законодавством. Статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Чи надається статус інваліда війни військовослужбовцям, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи?

Відповідно до п. 1 ст. 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, до інвалідів війни належать військовослужбовці, особи вільнонайманого складу, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи.

Водночас повідомляємо, що для підтвердження II групи інвалідності заявнику потрібно представити медичні документи, які б засвідчили причинний зв'язок отриманого захворювання внаслідок виконання службових обов'язків, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи. Маючи відповідний висновок, необхідно звернутися до органів праці та соціального захисту населення за місцем проживання та реєстрації.

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи

Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань

Чи встановлено нормативними документами ВАК обмеження на здобуття наукового ступеня в галузі юридичних наук для осіб, які не мають вищої юридичної освіти?

Нормативними документами ВАК не встановлено обмежень на здобуття наукового ступеня в галузі юридичних наук для осіб, які не мають вищої юридичної освіти. Рекомендація вченої ради наукової установи про опублікування монографії є обов'язковою.

Організація, де виконувалась дисертація, проводить попередню експертизу дисертації та робить висновок про її наукову і практичну цінність.

Вища атестаційна комісія України

* Відповіді на запитання підготовлені за матеріалами Департаменту комунікацій влади та громадськості Кабінету Міністрів України

Міжнародне співробітництво в галузі науки і освіти

16 липня Єврокомісія виступила з двома ініціативами, що регулюють право інтелектуальної власності в ЄС.

В основі цих ініціатив – зрівняння прав на інтелектуальну власність авторів творів та їх виконавців, а також створення системи інтелектуальної власності, що сприяє безперешкодному руху знань у ЄС.

Як повідомили у представництві Єврокомісії в Україні, перша ініціатива – зрівняти термін дії права на інтелектуальну власність авторів творів (приміром, музичних композицій) та їх виконавців. Зокрема, мова йде про розширення терміну дії права на виконання твору з 50 до 95 років. Це, приміром, дасть можливість виконавцям протягом всього життя користуватися плодами роботи, яку вони могли зробити ще на зорі своєї творчості.

Друга ініціатива – початок громадських дискусій про те, які норми інтелектуальної власності можуть створити умови для більш ефективного руху знань у Євросоюзі, тобто для так званої “п’ятої свободи”, що доповнює традиційні “чотири свободи ЄС” (вільне пересування людей, послуг, капіталу та товарів).

Один з акцентів Зеленої книги – обговорення права бібліотек створювати електронні копії книг і пропонувати ці копії своїм читачам, а також можливість використання електронних копій документів з освітньою метою (*Освітній портал (www.osvita.org.ua). – 2008. – 17.07*).

* * *

Украинские ученые участвуют в создании адронного коллайдера. Об этом сообщил участник проекта создания адронного коллайдера, заведующий отделом Института ядерных исследований НАН Украины, член правления международной группы ученых одного из экспериментов на коллайдере профессор В. Пугач.

По его словам, для международного престижа и вступления в Евросоюз Украине очень важно стать официальной участницей экспериментов на коллайдере. Ныне это будет обходиться в 200 тыс. грн в год. Это в 500–1000 раз меньше взносов в проект других стран.

В Институте ядерных исследований создана для коллайдера система радиационного контроля. Она позволяет следить за тем, чтобы частицы двигались в нужном направлении.

Также, по словам ученого, коллайдер позволит провести потрясающие эксперименты. Скажем, сделать шаг к созданию невероятно эффективных способов получения энергии. С помощью уникального ускорителя воссоздадим модель Большого взрыва, в результате которого появилась Вселенная. Ученые продвинутся в понимании того, как образовались материя и время (*Украина промышленная (www.ukrindustrial.com). – 2008. – 23.07*).

* * *

Международная конференция “Тела Солнечной системы – от оптики до геологии” прошла в НИИ астрономии Харьковского национального университета им. В. Каразина. Она состоялась в рамках празднования 200-летия астрономии в ХНУ.

В работе конференции приняли участие ученые Европы, США, России, Индии, Японии. Среди них представитель Европейского космического агентства А. Чикаро, заведующий лабораторией Института космических исследований РАН Л. Ксафомалити, ведущий сотрудник Годдардовского космического центра Национального космического агентства США (НАСА) Т. Костюк, представитель Института космических исследований США А. Харрис, ведущий научный сотрудник Института астрономии РАН А. Багров.

Ю. Шкуратов, директор НИИ астрономии ХНУ, доктор физико-математических наук:

“В 2002 г. на базе обсерватории был создан Научно-исследовательский институт астрономии ХНУ им. В. Каразина. Ученые продолжают исследование тел Солнечной системы, а также явления гравитационного линзирования, занимая ведущие позиции в СНГ в области исследований поверхностей Луны, Марса и астероидов. В институте работают четыре лауреата Государственной премии Украины и четыре лауреата премии НАНУ им. академика Н. Барабашова. Поддерживаются широкие связи со многими научными учреждениями разных стран. 32 объекта в Солнечной системе – кратеры на Луне, Марсе и Венере, а также малые планеты – названы именами астрономов Харьковского университета. Стоит добавить, что когерентно-оптический вычислитель для обработки астрономических изображений НИИ астрономии ХНУ внесен в реестр научных установок, составляющих национальное достояние Украины.

Сейчас, в частности, ведутся работы по двум проектам совместно с Европейским космическим агентством. Один из них – это полет аппарата Smart-1 на Луну. Сотрудники института были включены в международную группу, которая занимается обработкой и анализом полученных данных – это несколько десятков тысяч снимков наиболее интересных участков нашего спутника. Они разработали методику, которая позволяет находить и исследовать аномалии в структуре лунной поверхности. По фотоснимкам американского аппарата Clementine исследовали также место посадки “Аполлона-15” на Луну. На обычных снимках этот участок ничем не выделялся, однако после обработки его методом построения изображения фазовых отношений выделили явную аномалию – изменение микрорельефа в этой области. Поверхность была засыпана взметнувшейся от работающих двигателей пылью, которая замаскировала неровности рельефа.

Впервые был увиден результат вмешательства человека в облик спутника Земли. Если начнется освоение Луны, ее облик будет меняться, и навсегда потеряем ту картину, которую видели люди на протяжении тысяч лет. Чтобы это не произошло, следует проводить очень интенсивные исследования поверхности Луны. Изучение поверхности спутника, каким он был до

техногенного втручання людини, – це гуманітарна складова таких досліджень” (В. Гаташ. *Солнечная система все еще полна загадок // Зеркало недели (www.zn.ua). – 2008. – 12–18.07. – № 26).*

* * *

До асоціації вищих навчальних закладів ЄС, що працюють у галузі безпеки людини, прийняли Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. За це рішення проголосували всі країни-учасниці союзу, а це понад 27 держав. Урочистості та церемонія прийняття плануються на жовтень у Варшаві.

Йдеться про організацію, яка забезпечує співпрацю навчальних закладів у галузі безпеки людини, обмін досвідом та розробку нових методик підготовки фахівців. Членом асоціації може бути лише один представник від держави (*www.lwr.com.ua*). – 2008. – 11.08).

* * *

С 3 по 10 юля в Сумській області проходила Трансьєвропейська школа по физике высоких энергий и ядерной физике (TESHER-2008).

Второй год в рамках Трансьєвропейской инициативы при поддержке Национального центра научных исследований (Франция), Института ядерных исследований НАН Украины и Института прикладной физики НАН Украины (г. Сумы) принимают участие ведущие физики из Франции, Великобритании, Канады, России, Польши и других стран.

Для чтения лекций, проведения семинаров и обсуждения наиболее актуальных вопросов современной физики приглашены 15 профессоров – известных ученых из ведущих научных центров.

Для слушателей школы – 45 аспирантов из 10 стран, где проводятся исследования в соответствующей отрасли – организована содержательная программа: лекции, тематические семинары, практическая работа и студенческие сессии. Особенностью школы являются также обязательные пятиминутные научные доклады молодых ученых (*“Данкор online”(www.dancor.sumy.ua/news)*). – 2008. – 15.07).

* * *

Китайська авіабудівельна об'єднана корпорація AVIC зацікавлена розвивати перспективне співробітництво з українським розроблювачем авіатехніки Авіаційним науково-технічним комплексом (АНТК) ім. Антонова (Київ).

Як повідомив генеральний конструктор Авіаційного науково-технічного комплексу Д. Кива в рамках Міжнародного авіакосмічного салону “Фарнборо-2008”, під час переговорів із президентом китайської авіаційної промислової корпорації AVIC-II Д. Хунбяо (Zhang Hongbiao) китайська сторона висловила задоволення поточним рівнем співробітництва з українським партнером, а також поінформувала про об'єднання AVIC-I та AVIC-II, що готується найближчим часом.

Керівник AVIC-II завірив, що всі зобов'язання китайської сторони відповідно до укладених раніше з Авіаційним науково-технічним комплексом ім. Антонова контрактів будуть виконуватися, а також підтвердив, що об'єднана китайська авіабудівельна корпорація AVIC зацікавлена в подальшому співробітництві з українським розроблювачем як з поточних, так і перспективних програм (*Освітній портал (www.osvita.org.ua)*). – 2008. – 16.07).

Робота та діяльність науково-дослідних установ

В Республиканском комитете АРК по информации состоялась презентация книги “Энергосбережение”. Ее авторы – Г. Груба, председатель правления ОАО “Крымэнерго” и А. Иоффе – заслуженный энергетик Украины и Автономной Республики Крым.

Г. Груба – кандидат наук и создатель учебно-научных центров нетрадиционных источников энергии, соавтор 14 книг по энергетике, А. Иоффе имеет семь авторских свидетельств и более 50 научно-технических публикаций, в свое время, без отрыва от производства, преподавал в Ленинградском институте повышения квалификации руководящих кадров энергетике.

В. Жданов, заместитель министра промышленной политики, транспорта, связи и топливно-энергетического комплекса АРК:

“Значение энергосбережения при нарастающем дефиците всех видов энергии невозможно переоценить. При этом энергоемкость производства в Украине в 2,6 раза выше, чем в развитых странах. За счет экономного расхода энергии можно сократить до 30 % объемов всех потребляемых энергопродуктов”.

В книге собраны предложения по обеспечению энергетической безопасности страны.

Авторы считают, что цель будет достигнута, если в энергосистемах Украины потери электроэнергии снизятся до нормативных, энергосбережение станет одним из показателей культуры личности и уровня ее развития (*Сиряк Н. Призрак энергетического голода // Крымские известия (www-ki.rada.crimea.ua)*). – 2008. – 2.08).

Розробки та дослідження для агропромислового комплексу

Всеукраинский научно-учебный центр козоводства создан при Харьковской государственной зооветеринарной академии. Деятельность центра позволяет наладить подготовку по европейским стандартам технологов козоводства, улучшить научное обеспечение отрасли. В составе центра – племенной рассадник по разведению шерстных и молочных коз. Полученный

здесь элитный молодняк предназначен для улучшения пород коз в различных регионах страны.

Созданная более 150 лет назад зооветеринарная академия проводит большую работу по увеличению поголовья коз в личных подсобных хозяйствах Харьковской и других областей.

Весомый вклад академия вносит также в возрождение отечественного овцеводства. В Харьковской области за первые шесть месяцев нынешнего года количество овец и коз увеличилось на 13,2 тыс. голов. Среди лидеров – хозяйства Змиевского района. Здешний гурт овец и коз увеличился на 2070 животных. Сказывается наличие в районе хорошей племенной базы (*Украина промышленная (www.ukrindustrial.com). – 2008. – 21.07*).

Археологічна робота

Під час розкопок поблизу села Хрінники Рівненської області археологи виявили цілий житловий комплекс рибалки, який датують V ст. до н. е. В середині – повний набір інструментів для рибальства. Один з них нагадує за формою тризуб.

Науковці стверджують: під шаром землі вони натрапили не справжню сенсацію. Це черговий доказ існування на Волині потужного племені неврів, які за описами давньогрецького історика Геродота були сучасниками скіфів.

У помешканні рибалки – головна кімната, господарські споруди та підвал. Уперше на території Європи знайшли рибальські знаряддя раннього залізного віку. Зроблені з рогів дикої кози чи оленя, вони вражають довершеністю і гостротою, а за формою нагадують тризуб.

Загалом дослідники виявили десятки культурних шарів (*INTV (www.intv-inter.net). – 2008. – 7.08*).

Освіта та кадрове забезпечення в Україні

В Военном институте Киевского национального университета им. Тараса Шевченко состоялся первый выпуск офицеров тактического уровня по специальности “Психология”, подготовленных в рамках эксперимента по схеме “бакалавр + 1 год курсант”.

Как отмечают в военном ведомстве, таким образом на базе Военного института КНУ успешно завершился соответствующий эксперимент, который по решению министра обороны проводился в течение 2007–2008 гг.

Участие в эксперименте приняли выпускники гражданских высших учебных заведений, которые получили образовательно-квалификационный уровень бакалавр по направлению подготовки “Психология”, и не проходили обучения по программе подготовки офицеров запаса.

В Министерстве обороны Украины сообщили, что образовательно-профессиональная программа подготовки будущих офицеров-психологов со

сроком обучения один год предусматривает общую военную подготовку до трех месяцев, которая является аналогом первичной военно-профессиональной подготовки курсантов, и военно-профессиональное обучение по специализации “Военная психология и воспитательная работа в подразделениях войск (сил)”. Кроме того, участники эксперимента прошли месячную воинскую стажировку в должностях по первичному назначению (*Главред (www.glavred.info)*. – 2008. – 17.07).

Питання екології та уникнення техногенних катастроф

Севастопольські вчені винайшли спосіб знищення нафтових плям у морях. Нова технологія була випробувана на полігоні.

За словами автора проекту професора, доктора технічних наук В. Захматов-Брегета, це перша у світі установка, що дає змогу за допомогою абсорбентів і, зокрема, біоабсорбенту еколан, локалізувати поширення нафти й не допустити її викиду на берег. Еколан – це пористе вугілля. На нього нанесені бактерії, які, вступаючи у взаємодію з нафтою, повітрям і морською водою, очищають поверхню.

Один залп установки спеціальними гарматними біологічними абсорбентами накриває нафтову пляму площею до 400 кв. м. Хімікати вступають у реакцію з нафтопродуктами й нейтралізують їх. Згодом згуслі залишки осідають на дно без будь-яких екологічних наслідків.

Застосування такої установки дає можливість прискорити локалізацію аварії й не дає розпливитися нафтовій плямі на великій площі. Це в кілька разів зменшує кількість необхідних операцій, відповідно, набагато дешевше.

Очищення 1 кв. м моря за допомогою старих технологій із застосуванням нафтозбирачів і великої кількості судів, залученням спеціалістів коштують понад 40 дол. за 1 кв. м. Очищення за допомогою нової технології – це майже в 10 разів швидше з вартістю не більше 5 дол. за квадрат (*Освітній портал (www.osvita.org.ua)*. – 2008. – 16.07).

Наука і влада

Учитывая общегосударственное и международное значение деятельности государственного учреждения “Музей народной архитектуры и быта Украины Национальной академии наук Украины”, весомый вклад музея в дело сохранения, исследования и популяризации народной культуры всех историко-этнографических регионов Украины, Президент В. Ющенко постановил предоставить государственному учреждению “Музей народной архитектуры и быта Украины Национальной академии наук Украины” статус национального и в дальнейшем именовать его – Национальный музей народной архитектуры и быта Украины (*Главред (www.glavred.info)*. – 2008. – 21.07).

* * *

Учитывая весомый вклад украинских ученых-археологов в развитие отечественной археологии, исследования, сохранение, популяризацию археологического наследия Украины и в поддержку инициативы общественности Президент В. Ющенко постановил установить в Украине профессиональный праздник – День археолога, который будут отмечать ежегодно 15 августа (*Главред (www.glavred.info)*. – 2008. – 7.08).

* * *

Комітет з питань науки і освіти впродовж другої сесії Верховної Ради України шостого скликання провів 12 засідань, на яких було розглянуто 65 питань.

Основна діяльність комітету, зазначається у звіті, зосереджувалась на підвищенні якості освіти, розвитку науки, покращенні умов праці педагогічних кадрів, адаптації вітчизняного законодавства в цій галузі до міжнародних норм і стандартів.

За звітний період комітет провів 15 конференцій, симпозіумів, семінарів, у тому числі семи круглих столів у містах Києві, Харкові, Сімферополі, Сумах, Вінниці, Одесі, Львові. Розглянуто 1085 звернень, заяв, скарг від фізичних і юридичних осіб.

Одним з найголовніших завдань комітету, йдеться у звіті, було здійснення контролю за виконанням чинного законодавства. З цією метою члени комітету заслухали інформацію про стан державного регулювання і управління у сфері розвитку, правової охорони і захисту інтелектуальної власності та інноваційної діяльності в країні, а також про хід виконання Міністерством освіти і науки та Академією педагогічних наук України ст. 7 і 29 Закону “Про професійно-технічну освіту” в частині науково-методичного забезпечення професійно-технічної освіти, впровадження в навчально-виробничий процес досягнень науки, техніки, нових технологій, передового досвіду та інноваційних педагогічних технологій.

Крім того, народні депутати заслухали інформацію Міністерства освіти і науки щодо виконання рішення комітету від 13.02.2008 р. “Про хід реалізації законів України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту» щодо здійснення контролю за атестацією та оцінюванням знань учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів”.

Проведено одне виїзне засідання в місті Суми, на якому розглядалися питання про стан забезпечення навчальних закладів України сучасними технічними засобами навчання і приладами та заходи щодо створення національної індустрії їх виробництва, а також про роботу органів виконавчої влади та місцевого самоврядування Сумської області щодо виконання Законів “Про освіту” та “Про загальну середню освіту”.

Не менш важливе значення, вважають народні депутати, мали два проведені спільні засідання з Консультативною радою з питань інформатизації при Верховній Раді, на яких обговорювалися перспективи і завдання прискорення інтеграції України у світовий інформаційний простір, перспективи

розвитку українського законодавства в інформаційно-комунікаційній сфері та досвід впровадження інформаційних технологій в банківській сфері.

Метою комітетських слухань 18 червня 2008 р., на яких розглядався проект нової редакції Закону “Про вищу освіту”, було отримання обґрунтованих та конструктивних пропозицій щодо законодавчого забезпечення модернізації сучасної системи вищої освіти. На думку членів комітету, нова редакція цього закону має першочергове значення для адаптації системи української вищої школи до європейських стандартів.

Особлива увага приділялася співпраці з Національною академією наук України, що, на думку народних депутатів, є запорукою зростання конкурентоспроможності народного господарства та економічного розвитку України.

Члени комітету також брали активну участь у забезпеченні успішного проведення зовнішнього незалежного оцінювання та мінімізації ризиків, пов'язаних з тестуванням. Для цього в комітеті працювала робоча група з удосконалення проведення зовнішнього незалежного оцінювання випускників навчальних закладів.

Народні депутати вважають, що пріоритетним напрямом діяльності комітету є співпраця з зарубіжними країнами. У березні 2008 р. відбулося спільне засідання членів комітету та комісії Сейму Республіки Польща з питань освіти, науки і молоді в галузі вищої освіти і науки. На засіданні було обговорено перспективи співробітництва комітету та комісії Сейму Республіки Польщі, а також стан співпраці між українськими й польськими університетами та діяльність Європейського колегіуму польських і українських університетів.

У звіті підкреслюється, що комітет планує розпочати свою роботу під час третьої сесії Верховної Ради України шостого скликання з проведення комітетських слухань на тему: “Ефективність застосування законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав”. Тематика слухань охоплює широкий спектр питань, що стосуються охорони авторського права і суміжних прав (твори науки, літератури, мистецтва, кінематографії, комп'ютерних програм, баз даних тощо) аналізу стану колективного управління правами, судових справ і правозастосовної практики. Частина інформаційно-аналітичних матеріалів, які будуть опрацьовані робочою групою з підготовки до комітетських слухань, увійдуть до “Білої книги” (Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України) (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (www.portal.rada.gov.ua). – 2008. – 2.08*).

* * *

Министерство образования и науки Украины включило биосферный заповедник “Аскания-Нова” им Ф. Фальц-Фейна (Чаплынский район) в Государственный реестр научных заведений, которым предоставляется поддержка государства.

Об этом сказано в приказе Минобразования от 27 июня № 590.

Заповедник получил соответствующий сертификат о включении в реестр со сроком действия 1 год.

Согласно Закону Украины “О научной и научно-технической деятельности” учреждениям и организациям, включаемым в реестр, предоставляются налоговые льготы, предусмотренные действующим законодательством. При этом такие учреждения обязаны направлять не менее 50 % дохода от своей основной деятельности на проведение инициативных научно-исследовательских работ и развитие материально-технической базы (*Заповедник “Аскания Нова” получит налоговые льготы // Площадь Свободы (www.pskherson.com.ua). – 2008. – 8.08).*

* * *

Представники влади, бізнесмени, науковці Волинської і Рівненської областей узяли участь у першому засіданні міжобласної координаційної ради з питань науково-технічного та інноваційного розвитку Північно-Західного регіону України.

Вітаючи його учасників, заступник голови обласної ради Б. Загрева говорив про доволі широке впровадження інноваційних програм в області. На 36 промислових підприємствах інноваційна діяльність стала пріоритетною. Впроваджуються 24 нові технологічні процеси. Реалізація інноваційних проектів приносить мільярдні прибутки. Про те, що на наступний рік сформовано чітку інноваційну програму, говорив і заступник голови облдержадміністрації В. Байцим, який наголосив, що малі підприємства нині становлять основу європейської економіки, і саме такі підприємства мають освоювати нові технологічні процеси.

Під час засідання проведені презентації інвестиційної привабливості цих регіонів. Цікавий факт – 97 % інвестицій, які за останні три роки в області становили понад 300 млн дол., надійшли з Польщі, Великобританії, Кіпру, Швеції і Словаччини. Ця область перебуває у першій десятці регіонів України за прямим зростанням іноземних інвестицій.

Про спільний пілотний проект інноваційно-інвестиційного розвитку Великої Волині розповіла віце-президент Українського союзу підприємців і промисловців Т. Степанкова. Результатом першого засідання міжобласної координаційної ради стало визначення пріоритетних напрямів співпраці на 2008–2012 рр.

Це – подальший розвиток транзитного потенціалу регіону і створення насамперед транспортно-модульного терміналу в Ковелі. Заплановано створення інноваційних виробництв із переробки сільгосппродукції, насамперед планується започаткувати комплексну переробку насіння ріпаку та виробництва на його основі біодизельного палива, а також переробку сироватки і виробництво білкового концентрату. Був представлений і проект розвитку грибопромислового комплексу Західного регіону. В обох областях реалізують інноваційні проекти, зокрема, спрямовані на оздоровлення басейну річки Західний Буг. Передбачається впровадження чималої кількості муніципальних інвестиційних програм. Усе це й надалі координуватиме Північно-західний регіональний центр інноваційного розвитку (*Лис В.*

До уваги держслужбовця

Т. Добко, канд. іст. наук, заввідділу НБУВ,
Н. Моїсеєнко, наук. співроб.

Українська національна ідея

Список літератури з фондів НБУВ
(1994–2007)

Розкриття змісту поняття в довідкових виданнях

1. Багряний І. Національна ідея і “націоналізм” / І. Багряний // Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персоналії. – К., 1993. – С. 220–222.

Ва554859

2. Багряний І. Національна ідея і “націоналізм” / І. Багряний // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 756–760.

Вс31310

3. Багряний І. Національна ідея і “націоналізм” / І. Багряний // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 227–235.

Ва578769

4. Бистрицький В. Національна ідея і громадянське суспільство / В. Бистрицький // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 755–756.

Вс31310

5. Бистрицький В. Національна ідея і громадянське суспільство / В. Бистрицький // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 225–227.

Ва578769

6. Бичко І. Українська національна ідея (база формування) / І. Бичко, Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 622–623.

Вс31310

7. Головатий М. Національна ідея / М. Головатий // Політологічний словник. – К., 2005. – С. 512–513.

Вс42115

8. Головатий М. Ф. Національна ідея / М. Ф. Головатий // Політологічний енциклопедичний словник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К., 2004. – С. 386–387.

Вс39768

9. Іщенко Ю. Українська національна ідея (“Незалежність від...” чи “Незалежність за...”) / Ю. Іщенко, Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 626–627.

Вс31310

10. Іщенко Ю. Українська національна ідея (соціально-психологічні причини тематизації) / Ю. Іщенко, Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 627–628.

Вс31310

11. Кириченко В. Національна ідея – внутрішній чинник нації / В. Кириченко // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 219–223.

Ва578769

12. Киричук О. Національна ідея: витоки і шляхи об’єктивації / О. Киричук // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 753–755.

Вс31310

13. Киричук О. Те ж саме / О. Киричук // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 219–223.

Ва578769

14. Киричук О. Національна ідея – внутрішній чинник нації / О. Киричук // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 755.

Вс31310

15. Кіхно О. Українська ідея: історія розвитку / О. Кіхно // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 621–622.

Вс31310

16. Кіхно О. Українська ідея в європейському контексті / О. Кіхно // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 620.

Вс31310

17. Кіхно О. Українська ідея та релігія / О. Кіхно // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 620–621.

Вс31310

18. Кіхно О. Українська ідея та слов'янський світ / О. Кіхно // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 621.

Вс31310

19. Кіхно О. Українська ідея та християнська церква / О. Кіхно // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 622.

Вс31310

20. Култаєва М. Національна ідея та патріотичне виховання / М. Култаєва, Е. Уварова // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 760–761.

Вс31310

21. Култаєва М. Національна ідея та патріотичне виховання / М. Култаєва, Е. Уварова // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 236–238.

Ва578769

22. Лісовий В. Національна ідея / В. Лісовий // Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. – С. 413–414.

Вс36773

23. Майборода О. Національна ідея (історіософський аспект) / О. Майборода // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 760.

Вс31310

24. Майборода О. Національна ідея (історіософський аспект) / О. Майборода // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 235–236.

Ва578769

25. Мартинюк В. О. Національна ідея / В. О. Мартинюк, С. С. Троян // Політична географія та геополітика: Словник-довідник / В. О. Мартинюк, С. С. Троян. – К., 2005. – С.103.

Ва672202

26. Мироненко О. Ультиматум РНК РРФСР Центральній раді і початок краху української національної ідеї / О. Мироненко // Українське державотворення: невитребуваний потенціал: словник-довідник / О. Мироненко та ін. – К., 1997. – С. 526–528.

Ва579873

27. Національна ідея: витоки і шляхи об'єктивації // Абетка етнополітолога. – К., 1996. – Т. 2. – С. 65–70.
В341503/2
28. Національна ідея та патріотичне виховання // Абетка етнополітолога. – К., 1996. – Т. 2. – С. 70–73.
В341503/2
29. Обушний М. І. Національна ідея / М. І. Обушний // Політологія: довідник / М. І. Обушний, А. А. Коваленко, О. І. Ткач. – К., 2004. – С. 432.
ВА659617
30. Онацький Є. Національна ідея / Є. Онацький // Українська мала енциклопедія / Є. Онацький. – Буенос Айрес, 1963. – Т. 3. – С.1103.
В343066/3
31. Рибачук М. Українська національна ідея та церква / М. Рибачук // Мала енциклопедія етндержавознавства. – К., 1996. – С. 628.
Вс31310
32. Римаренко Ю. Національна ідея / Ю. Римаренко // Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персоналії. – К., 1993. – С. 220–222.
Ва554859
33. Римаренко Ю. Українська державницька ідея / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етндержавознавства. – К., 1996. – С. 617–619.
Вс31310
34. Римаренко Ю. Українська державницька ідея (вітчизняна етндержавознавча думка) / Ю. Римаренко // Українське державотворення: невитребуваний потенціал: словник-довідник / О. Мироненко та ін. – К., 1997. – С. 473–477.
Ва579873
35. Римаренко Ю. Українська державницька ідея в контексті історії України / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етндержавознавства. – К., 1996. – С. 399–400.
Вс31310
36. Римаренко Ю. Українська державницька ідея в контексті національного державотворення / Ю. Римаренко // Українське державотворення: невитребуваний потенціал: словник-довідник / О. Мироненко та ін. – К., 1997. – С. 477–479.
Ва579873

37. Римаренко Ю. Українська державницька ідея і національне відродження / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 402.

Вс31310

38. Римаренко Ю. Українська державницька ідея і національне відродження / Ю. Римаренко // Українське державотворення: невитребуваний потенціал: словник-довідник / О. Мироненко та ін. – К., 1997. – С. 479–481.

Ва579873

39. Римаренко Ю. Українська державницька ідея та політичні процеси в Україні / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 619–620.

Вс31310

40. Римаренко Ю. Українська національна ідея (вітчизняна етнополітологічна думка) / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 623–624.

Вс31310

41. Римаренко Ю. Українська національна ідея (ідеологократичний та політизований підходи) / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 624–626.

Вс31310

42. Римаренко Ю. Українська національна ідея та націоналізм / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 798–800.

Вс31310

43. Римаренко Ю. Українська національна ідея та націоналізм / Ю. Римаренко // Українське державотворення: невитребуваний потенціал: словник-довідник / О. Мироненко та ін. – К., 1997. – С. 481–484.

Ва579873

44. Римаренко Ю. Українська національна ідея як збуджуючий фермент оновлення суспільства / Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 628–629.

Вс31310

45. Ткаченко В. Національна ідея: проблеми міфологізації / В. Ткаченко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 99–100.

Вс31310

46. Хамітов Н. Національна ідея (гносеологічний та онтологічний аспекти) / Н. Хамітов // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 224–225.

Ва578769

47. Хамітов Н. Національна ідея (гносеологічний та онтологічний аспекти) / Н. Хамітов // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 755.

Вс31310

48. Шилов В. Національна ідея як особлива ієрархія ціннісних пріоритетів / В. Шилов // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 761–762.

Вс31310

49. Шилов В. Національна ідея як особлива ієрархія ціннісних пріоритетів / В. Шилов // Націоналізм як суспільний феномен: енциклопедичний словник. – Донецьк, 1997. – С. 238–241.

Ва578769

Інші джерела за темою

50. Бадзьо Ю. Національна ідея і національне питання / Ю. Бадзьо. – К.: Смолоскип, 2000. – 52 с.

АО260944

51. Безсмертний Р. П. Соціально-політичний устрій українського суспільства (концепція Д. Донцова): дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / Р. П. Безсмертний; НАН України, Ін-т нац. відносин і політології – К., 1997. – 179 с.

ДС55113

52. Бойко М. П. Кирило-Мефодіївське товариство: філософські та культурологічні ідеї національної самосвідомості та державотворення / М. П. Бойко; Дніпродзерж. держ. техн. ун-т. – Дніпродзержинськ: Вид. від. ДДТУ, 2006. – 452 с. – Бібліогр.: с. 430–450.

ВА676201

53. Бутенко А. П. Еволюція поглядів М. Міхновського на українську державність та шляхи їх практичної реалізації: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / А. П. Бутенко; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2006. – 20 с.

РА343235

54. Вітвіцький О. І. Діяльність духовенства Української греко-католицької церкви як чинник формування національної ідеї у Східній Галичині в першій

чверті ХХ століття: автореф. дис... канд. іст. наук: 09.00.12 / О. І. Вітвіцький; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 2004. – 18 с.

РА331693

55. Вітвіцький О. І. Діяльність духовенства Української греко-католицької церкви як чинник формування національної ідеї у Східній Галичині в першій чверті ХХ століття: дис... канд. іст. наук: 09.00.12 / О. І. Вітвіцький; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 2004. – 192 арк.

ДС82616

56. Гелей С. Д. Василь Кучабський: від національної ідеї до державності (українська консервативна політична думка першої половини ХХ ст. та її вклад в історичну науку): автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.06 / С. Д. Гелей; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 1999. – 37 с.

РА304342

57. Гончарук Г. І. Національна ідея і Народний Рух України / Г. І. Гончарук, О. І. Шановська. – О.: Астропринт, 2004. – 172 с. – 15-річчю НРУ присвячується.

ВА656027

58. Гришина С. В. Українська публіцистика 60-х і 90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / С. В. Гришина; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2004. – 20 с.

РА334914

59. Гришина С. В. Українська публіцистика 60-х і 90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції): дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / С. В. Гришина; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2004. – 185 арк. – Бібліогр.: арк. 161–185.

ДС97785

60. Діак І. В. Українська національна ідея. Шлях до Великої України / І. В. Діак. – К., 2005. – 335 с.: фотоіл.

ВА660864

61. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – Вінниця: Вид. Поділ. култ. -просвіт. Т-ва “Просвіта”, 1917. – 97 с.

РЛ № 2452

62. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К., 1991. – 46 с. – (Народна б-ка / Т-во “Знання” України).

Р74029

63. Донцов Д. Націоналізм / Дмитро Донцов. – Л., 1926. – 255, XI с.
Зі змісту: Ч. 3. Українська ідея. – С. 224–255.
Ва622376
64. Донцов Д. Твори. Т. 1. Геополітичні та ідеологічні праці / Д. Донцов. – Л.: Кальварія, 2001. – 488 с.
Зі змісту: Націоналізм. Ч. 3. Українська ідея. – С. 394–415.
В345423/1
65. II Міжнародна науково-практична конференція “Українська національна ідея: минуле, сучасне, майбутнє “УНІ-II”, Одеса, 2004 р.: Тези доп. / Всеукр. т-во “Просвіта” ім. Т. Шевченка, Одес. обл. держ. адмін., Одес. обл. об-ня ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова; голов. ред. П. М. Мовчан. – О.: Астропринт, 2004. – 96 с.
ВА656086
66. Євтух В. Про національну ідею, етнічні меншини, міграції... / В. Євтух. – К.: Стилос, 2000. – 235 с. – Укр. та англ. мовами.
ВА614979
67. Іванишин В. П. Українська ідея і перспективи націоналістичного руху / В. П. Іванишин; упоряд. і авт. передм. Є. Філь. – Дрогобич: Вид. фірма “Відродження”, 2000. – 150 с.
АО260499
68. Кісь Р. Аспекти національної ідеї / Р. Кісь; Всеукр. наук. та проф. т-во ім. М. Міхновського. – К.: Укр. вид. спілка, 1997. – 27 с.
Р82182
69. Кобинець А. В. “Громадська думка” / “Рада” (1905–1914 рр.) – перша щоденна українськомовна газета Наддніпрянської України: утвердження національної ідеї: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / А. В. Кобинець; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2005. – 20 с.
РА339596
70. Кобинець А. В. “Громадська думка” / “Рада” (1905–1914 рр.) – перша щоденна українськомовна газета Наддніпрянської України: утвердження національної ідеї: дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / А. В. Кобинець; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – К., 2005. – 222 арк. – Бібліогр.: арк.194-211.
ДС95760
71. Ковальчук В. Б. Ідея державності та національної незалежності у діяльності українських партій Східної Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. (історико-політологічний аспект): дис... канд. політ. наук: 23.00.01 /

В. Б. Ковальчук; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. – Л., 1996. – 173 л. – Бібліогр.: л.: 160–173.

ДС52235

72. Ковальчук В. Б. Ідея державності та національної незалежності у діяльності українських партій Східної Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. (історико-політологічний аспект): автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / В. Б. Ковальчук; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка – Л., 1996. – 22 с.

РА294013

73. Кожевніков В. Яка національна ідея українців. Що таке український націоналізм. І хто такі українські націоналісти? / В. Кожевніков. – К.: Укр. Вид. Спілка, 2004. – 40 с.

Р105351

74. Кононенко П. П. Національна ідея, нація, націоналізм / П. П. Кононенко; НДІ українознавства. – К.: Міленіум, 2005. – 358 с.: іл. – Бібліогр.: с. 354–356.

ВА671876

75. Кононенко П. П. Національна ідея, нація, націоналізм / П. П. Кононенко; МОН України, НДІ українознав., Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К.: МАУП, 2006. – 358 с. – Бібліогр.: с. 354–356.

ВА675262

76. Коршук Р. М. Особливості національної ідеї в політичних концепціях українського та російського консерватизму: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / Р. М. Коршук; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 2005. – 19 с.

РА339191

77. Коршук Р. М. Особливості національної ідеї в політичних концепціях українського та російського консерватизму: дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / Р. М. Коршук; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 2005. – 184 арк. – Бібліогр.: арк. 171–184.

ДС90247

78. Коцур А. П. Національна ідея в інтелектуальній спадщині української та російської еліти кінця ХVІІІ–ХХ ст. / А. П. Коцур, М. В. Мандрик. – Чернівці: Золоті литаври, 2000. – 203 с.

ВА603347

79. Кулик С. М. Микола Міхновський у суспільно-політичних процесах України (кінець XIX – перша чверть XX століття): автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / С. М. Кулик; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2003. – 20 с.

РА327978

80. Кулик С. М. Микола Міхновський у суспільно-політичних процесах України (кінець XIX – перша чверть XX століття): дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / С. М. Кулик; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Луцьк, 2003. – 225 арк. – Бібліогр.: арк.191–215.

ДС82371

81. Лернатович В. Б. Правий радикалізм і національна ідея (духовно-ідеологічний зріз української і російської націоналістичної преси 1989–1997 років) / В. Б. Лернатович. – Л.: Євразія, 1998. – 71 с.

ВА590610

82. Лернатович В. Б. “Правий” радикалізм і національна ідея (на матеріалах української і російської праворадикальної преси 1989–1996 років): автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.03 / В. Б. Лернатович; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. – Л., 1997. – 18 с.

РА296503

83. Лернатович В. Б. “Правий” радикалізм і національна ідея (на матеріалах української і російської праворадикальної преси 1989-1996 років): дис... канд. політ. наук: 23.00.03 / В. Б. Лернатович; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка – Л., 1997. – 182 л.

ДС54694, ДС77350

84. Леся Українка і національна ідея: зб. наук. пр. / Ред.: Я. Поліщук, А. Криловець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1997. – 125 с.

ВА579791

85. Левіна В. Г. Філософія української національної ідеї та її трансформація у творчій спадщині М. Хвильового (середина XIX – 30-ті рр. XX ст.): автореф. дис... канд. філос. наук: 17.00.01 / В. Г. Левіна; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2004. – 20 с.

РА331868

86. Левіна В. Г. Філософія української національної ідеї та її трансформація у творчій спадщині М. Хвильового (середина XIX – 30-ті рр. XX ст.): дис... канд. філос. наук: 17.00.01 / В. Г. Левіна; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2004. – 200 арк. – Бібліогр.: арк. 180–200.

ДС84147

87. Литвин В. М. Ідея землі – базова основа української національної ідеї / В. М. Литвин. – К., 2004. – 45 с.

P101744

88. Лук'яненко Л. Г. Національна ідея і національна воля / Л. Г. Лук'яненко; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). – К.: МАУП, 2003. – 293 с. – Бібліогр.: с. 289–290.

ВА645165

89. Лук'яненко Л. Г. Національна ідея і національна воля / Л. Г. Лук'яненко. – К., 2006. – 288 с. – Бібліогр.: с. 285–286.

ВА679474

90. Мартинюк М. І. Своєрідність художнього втілення національної ідеї у творчості Володимира Самійленка: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.01 / М. І. Мартинюк; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Шевченка. – К., 2000. – 18 с.

РА308528

91. Мартинюк М. І. Своєрідність художнього втілення національної ідеї у творчості Володимира Самійленка: дис... канд. філол. наук: 10.01.01 / М. І. Мартинюк; Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки. – К., 1999. – 190 л. – Бібліогр.: л. 167–190.

ДС63434

92. Матеріали наукової конференції “Національна ідея – відповідь на виклик часу” / упоряд. М. Розумний; Асоц. укр. банків, Наук. т-во “Гуманіт. Колегія”. – К., 2001. – 174 с. – Бібліогр.: в кінці ст.

ВА614294; ВА617994

93. Медведчук В. В. Сучасна українська національна ідея і актуальні питання державотворення: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / В. В. Медведчук; Укр. акад. внутр. справ. – К., 1997. – 32 с.

РА298308

94. Медведчук В. Сучасна українська національна ідея і питання державотворення / В. Медведчук; ред. В. В. Копейчиков. – К.: Україна, 1997. – 170 с.

ВА577308

95. Микола Міхновський та його “Самостійна Україна” / Всеукр. Наук. та Проф. Т-во ім. М. Міхновського. – К., 1998. – 29 с.

P101612

96. Міхновський М. Самостійна Україна / Микола Міхновський. – К.: Всеукр. політ. об-ня; Л.: Держ. Самостійність України, 1991. – 22 с.
P87617

97. Міхновський М. Самостійна Україна / Микола Міхновський; ред., авт. передм., упоряд. Р. Коваль. – 2. вид., випр. – К.: Діокор, 2003. – 77 с. – (Бібліотека українського патріота). – Бібліогр.: с. 25–26.
AO263165

98. Наконечний А. Р. Національна ідея як інтегративний чинник у суспільно-духовному житті України (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / А. Р. Наконечний; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2001. – 23 с.
PA316608

99. Наконечний А. Р. Національна ідея як інтегративний чинник у суспільно-духовному житті України (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / А. Р. Наконечний; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2001. – 194 арк. – Бібліогр.: арк. 178–194.
ДС72734

100. Національна ідея і соціальні трансформації в Україні / М. В. Попович, А. М. Єрмоленко, В. Б. Фадєєв та ін. – К.: Укр. Центр духов. культури, 2005. – 328 с. – Бібліогр.: в кінці розділів.
BA665755

101. Національна періодика початку ХХ століття: розвиток і реалізація української ідеї державотворення: матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 100-літтю газети “Рада”, Київ, 8–9 груд. 2006 р. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, ін-т масової комунікації, Дослідн. центр історії укр. преси, Газета політ., екон. і літ. “Рада”; Нац. спілка журналістів України; ред. Н. М. Сидоренко. – К.: КНУ, 2006. – 116 с.
BA684854

102. Павличко Д. В. Українська національна ідея: Інавгураційна лекція почесного проф. Національного ун-ту “Києво-Могилянська академія”, 1 верес. 2002 р. / Д. В. Павличко. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2002. – 58 с.
AO262823

103. Павличко Д. В. Українська національна ідея: Статті, виступи, інтерв'ю. Документи / Д. В. Павличко. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 771 с.
BS39467

104. Панасюк Б. Я. Помаранчева революція в променях національної ідеї: Іст.-худож. нарис / Б. Я. Панасюк; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2006. – 176 с.

ВА678838

105. Пасічник В. М. Національна ідея в контексті українсько-російських відносин: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.05 / В. М. Пасічник; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2004. – 20 с.

РА332284

106. Пасічник В. М. Національна ідея в контексті українсько-російських відносин: дис... канд. політ. наук: 23.00.05 / В. М. Пасічник; Укр. держ. лісотехн. ун-т – Л., 2004. – 231 арк. – Бібліогр.: арк.194–218.

ДС88202

107. Пастух Б. В. Борис Грінченко – безкомпромісний лицар національної ідеї: Публіцист. есе / Б. В. Пастух. – Луганськ: Книжк. світ, 1998. – 160 с.: іл. – (Серія “Історія нашої літератури”).

ВА617346

108. Пасько І. Т. Громадянське суспільство і національна ідея: Україна на тлі європейських процесів. Компаративні нариси / І. Т. Пасько, Я. І. Пасько; НАН України, Центр гуманіт. освіти. – Донецьк: Схід. вид. дім, 1999. – 184 с.

ВА593360

109. Радько П. Г. Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX–XX століть: концепції, ідеї, реалії: автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.06 / П. Г. Радько; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 2000. – 44 с.

РА310431

110. Радько П. Г. Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX–XX століть: концепції, ідеї, реалії / П. Г. Радько; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 1999. – 387 с. – Бібліогр.: с. 334–385.

ВА593927

111. Регіональні версії української національної ідеї: спільне і відмінне: зб. ст. / О. М. Майборода; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. – К.: Світогляд, 2005. – 188 с.

ВА672730

112. Реєнт О. П. Українська національна ідея і християнство / О. П. Реєнт, О. Є. Лисенко. – К.: Богдан, 1997. – 128 с.

ВА581020

113. Родина Тершаківців: учений, політик, подвижник національної ідеї: матеріали наук. -практ. конф., Львів, 4 листоп.2003 р. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Фонд духов. відродж. ім. Митрополита Андрея Шептицького; відп. ред. І. Гель; упоряд., літ. ред. В. Горинь. – Л., 2005. – 108с. + 12 арк. фотогр.

ВА667697

114. Сапеляк О. А. Національна ідея – напрям розвитку держави / О. А. Сапеляк. – Л.: Червона Калина, 2006. – 18 с. – Бібліогр.: с. 17.

P108121

115. Ситник О. І. Особливості політичних концепцій М. Драгоманова і Д. Донцова в контексті української ідеї: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / О. І. Ситник; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 1996. – 23 с.

РА294427

116. Ситник О. І. Особливості політичних концепцій М. Драгоманова і Д. Донцова в контексті української ідеї: дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / О. І. Ситник; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка – К., 1996. – 155 л.

ДС52696

117. Ситнік В. П. Громадсько-політична діяльність М. Міхновського: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / В. П. Ситнік; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – 17 с.

РА341082

118. Ситнік В. П. Громадсько-політична діяльність М. Міхновського: дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / В. П. Ситнік; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – 208 арк. – Бібліогр.: арк. 185–208.

ДС92934

119. Сікора В. Д. Національна ідея в економіці (українська перспектива): Цикл інтерв'ю Нац. радіокомпанії України / В. Д. Сікора. – К.: ЕксОб, 1999. – 90 с. – Бібліогр.: с. 82–90.

ВА595837

120. Совінська Н. В. Християнство в національній ідеї України та Української західної діаспори / Н. В. Совінська. – Т.: Екон. думка, 2001. – 88 с. – Бібліогр.: с. 85–87.

ВА608273

121. Ступарик Б. М. Життя, віддане національній ідеї / Б. М. Ступарик, В. М. Ковальчук; Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаніка. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 52 с.

ВА587494

122. Сухий О. М. Національна ідея в програмах та діяльності українських політичних партій Галичини (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / О. М. Сухий. – Л.: Каменяр, 1998. – 131 с.

ВА588943

123. Сушинський Б. І. Шлях України: нація і національна ідея / Б. І. Сушинський. – Л.: Добра справа, 2004. – 189 с.

ВА654272

124. Тимошенко О. М. Національна ідея як головний фактор національного відродження України: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / О. М. Тимошенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2000. – 24 с.

РА310916

125. Тимошенко О. М. Національна ідея як головний фактор національного відродження України: дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / О. М. Тимошенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2000. – 175 арк. – Бібліогр.: арк. 164-175.

ДС67462

126. Україна в пошуках себе: національна ідея, проблеми розвитку: зб. матеріалів експертів Всеукр. експерт. мережі / упоряд. О. Судакова. – К.: ВД “КМ академія”, 2007. – 328 с.: іл. – (Бібліотека ВЕМ). – Бібліогр.: в кінці ст.

ВА683554

127. Україна: національна ідея: матеріали Міжнар. наук. конф., 23 квіт. 2002 р. / Ін-т історії НАН України, Київ. міжнар. ун-т, Укр. Православ. церква Київ. Патріархату; голова редкол. Р. П. Іванченко-Іванова. – К.: КиМУ; Правові джерела, 2003. – 788 с.

ВА643506

128. Українська національна ідея: витоки і сьогодення: матеріали доп. Всеукр. наук. -практ. конф. 7–8 жовт.1999 р. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини; голов. ред. В. Г. Кузь. – К.: Знання, 2000. – 104 с.

ВА599825

129. Українська національна ідея: здоров'я нації: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 63 роковинам Акту про відновлення незалежної Української держави від 30 червня 1941 р. / наук. ред. М. Зимомря. – Л.: Укр. технології, 2004. – 146 с. – (Поличка “Гуманістичного вісника”).

ФПУ/№ 1327

130. Українська національна ідея: історія і сучасність: наук. зб. / Житомир. обл. універс. наук. б-ка та ін. ; відп. ред. М. Ю. Костиця. – Житомир: Журфонд, 1997. – 144 с.

ВС32082

131. Українська національна ідея і сучасність / В. В. Барладяну-Берладник, Г. І. Гончарук, Л. П. Дузь та ін. ; ред. Г. І. Гончарук. – О.: АстроПринт, 1999. – 256 с.: 8 л. іл. – До 185-річчя з дня народження Тараса Шевченка.

ВА593857

132. Фартушний А. А. Українська національна ідея як підстава державотворення / А. А. Фартушний; Нац. ун-т “Львівська політехніка”. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2000. – 307 с.

ВА603632

133. Християнство і національна ідея: наук. зб. / Укр. асоц. релігієзнавців, Терноп. держ. мед. акад. ім. І. Я. Горбачевського, Ін-т релігієзнавства Ягеллонського ун-ту, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. Сковороди НАН України; редкол. А. Колодний. – К. ; Т. ; Краків: Укрмедкнига, 1999. – 179 с.

Табачник Д. В. /ВА144

134. Черненко А. М. Українська національна ідея / А. М. Черненко. – Д.: Вид-во ДДУ, 1994. – 138 с.

ВА561046

135. Шевчук В. О. Національна ідея в Україні, зокрема національно-визвольна, та її подвижники: іст. нарис / В. О. Шевчук. – К.: МАУП, 2006. – 272 с. – (Бібліотека журналу «Персонал»).

ВА684848

136. Шевчук В. О. Українська культура: загальні питання: культурно-стилістичні епохи. Освіта. Національна ідея / В. О. Шевчук; Т-во “Знання” України, Центр “Українознавство”; Координац. комітет допомоги Україні (США). – К.: Т-во “Знання” України, 2007. – 227 с. – (Бібліотека українознавця).

ВА689178

137. Щокін Г. В. Націоналізм як державна ідеологія: Відверта розмова / Г. В. Щокін; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К.: МАУП, 2005. – 52 с. – (Бібліотека журналу “Персонал”).

ВА669635

138. Щокін Г. В. Український консерватизм як сутність національної ідеї / Г. В. Щокін; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К.: МАУП, 2005. – 64 с. – (Бібліотека журналу “Персонал”). – Бібліогр.: в кінці розділів.

ВА664827

139. Яськів Б. І. Релігія в контексті генези української національної ідеї: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.11 / Б. І. Яськів; НАН України, Ін-т філософії. – К., 1996. – 24 с.

РА291842

140. Яськів Б. І. Релігія в контексті генези української національної ідеї: дис... канд. філос. наук: 09.00.11 / Б. І. Яськів; Укр. держ. акад. водного госп-ва. – Рівне, 1996. – 183 л.

ДС50470

141. Державотворення та національна ідея України: бібліогр. покажч. / Склад. А. Г. Вінницька; Упр. культури Миколаїв. обл. держ. адмін., Держ. обл. універс. наук. б-ка ім. О. Гмирьова. – Миколаїв: ВАРТ, 2001. – 24 с.

Р95367